

CUPRINS

1. CRITICI ALE ART. 3 ALIN. (2) DIN LEGEA NR. 62/2011 A DIALOGULUI SOCIAL, REPUBLICATĂ, SUB ASPECTUL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILUI CETĂȚENILOR DE A SE ASOCIA LIBER ÎN PARTIDE POLITICE, ÎN SINDICATE, ÎN PATRONATE ȘI ÎN ALTE FORME DE ASOCIERE

2. POSIBILITATEA ACORDĂRII CONCEDIULUI ȘI INDEMNIZAȚIEI DE RISC MATERNAL

3. ASPECTE DIN ACTIVITATEA CENTRULUI ZONAL BACĂU - SPITALUL DE PSIHIATRIE ȘI PENTRU MĂSURI DE SIGURANȚĂ PĂDURENI- GRAJDURI, JUDEȚUL IAȘI –

4. DREPTURILE COPILULUI ÎN ROMÂNIA LA 10 ANI DE LA ADERAREA LA UNIUNEA EUROPEANĂ – PROBLEME VECHI ȘI NOI –

**5. COMUNICAT DE PRESĂ
privind activitatea instituției Avocatul Poporului în
Trimestrul al II-lea al anului 2017**

**6. FIȘE DE CAZ
- cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului –**

**7. IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA
APRILIE – IUNIE 2017**

**CRITICI ALE ART. 3 ALIN. (2) DIN LEGEA NR. 62/2011 A DIALOGULUI
SOCIAL, REPUBLICATĂ, SUB ASPECTUL ÎNCĂLCĂRII DREPTURILUI
CETĂȚENILOR DE A SE ASOCIA LIBER ÎN PARTIDE POLITICE, ÎN SINDICATE, ÎN
PATRONATE ȘI ÎN ALTE FORME DE ASOCIERE**

Dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011 a dialogului social, republicată, („Pentru constituirea unui sindicat este necesar un număr de cel puțin 15 angajați din aceeași unitate”), nu respectă prevederile art. 40 alin. (1) și art. 20 din Legea fundamentală, precum și art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 5 din Carta Socială Europeană, revizuită.

Art. 40 alin. (1) din Constituție prevede dreptul cetățenilor de a se asocia liber în partide politice, în sindicate, în patronate și în alte forme de asociere. Acest drept fundamental, social-politic, se exercită prin participare la constituirea asociațiilor sau prin aderare la asociații existente. Astfel, salariații își pot înființa sindicate sau se pot afilia liber la acestea. Cu toate că norma constituțională este clară **și nu instituie nicio posibilitate de limitare, dificultățile aplicării sale apar ca urmare a unei legislații ce denaturează esența acestui drept.**

În conformitate cu art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, **”1. Orice persoană are dreptul la libertate de întrunire pașnică și la libertate de asociere, inclusiv a constitui cu alții sindicate și de a se afilia la sindicate pentru apărarea intereselor sale. 2. Exercițarea acestor drepturi nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei ori a drepturilor și a libertăților altora. Prezentul articol nu interzice ca restrângeri legale să fie impuse exercitării acestor drepturi de către membrii forțelor armate, ai poliției sau ai administrației de stat.”**

Am apreciat că prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, republicată, **sunt în afara spiritului Legii fundamentale, a Convenției europene și, nesocotind situația economică și socială din România, afectează însăși libertatea sindicală prin impunerea prin lege a unui număr minim de membri pentru constituirea unui sindicat, raportat la aceeași unitate.** Potrivit datelor statistice, **“Mărimea medie a unei întreprinderi din industrie a fost de circa 26 de salariați, în timp ce în comerț a fost de circa 5 salariați.”** (Comunicat de presă nr. 281 din 19 noiembrie 2014 - Activitatea întreprinderilor din industrie, construcții, comerț și servicii de piață, în anul 2013 – date provizorii, www.insse.ro).

Ca atare, într-o economie ce se bazează pe întreprinderi mici și mijlocii, cu o medie între 5 și 26 de salariați, pragul minim de 15 salariați pentru înființarea unui sindicat apare ca excesiv și reprezintă o piedică pentru angajații din întreprinderile mici și mijlocii de a-și face un sindicat.

Totodată, sunt nesocotite și prevederile **Convenției nr. 87/1948 privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical**, care la **art. 2 și art. 7** stipulează că **“Muncitorii și patronii, fără nici o deosebire, au dreptul fără autorizație prealabilă, să constituie organizații la alegerea lor, precum și să se afilieze la aceste organizații, cu singura condiție de a se conforma statutelor acestora din urma”, „Dobândirea personalității juridice de către**

organizațiile de muncitori și patroni, federațiile și confederațiile lor, nu poate fi subordonată unor condiții care ar pune în discuție aplicarea dispozițiilor articolelor 2, 3 și 4 de mai sus”. În plus, potrivit **art. 8 pct. 2** din Convenția menționată mai sus, “Legislația națională nu va trebui să prejudicieze și nici să fie aplicată în așa fel încât să prejudicieze garanțiile prevăzute de prezenta convenție”. Astfel, **libertatea salariaților de a da naștere unui sindicat este un drept garantat inclusiv de norma internațională**, neputând fi subordonată unor elemente de natură să limiteze exercitarea sa.

Mai mult, cerințele legii nu pot fi de așa natură încât să suprimă chiar substanța dreptului, în sensul eliminării posibilității reale și efective de exercitare a dreptului, în limitele configurate de însăși legea supremă a statului. Sunt create, astfel, premisele înlăturării condiției impuse pentru constituirea unui sindicat și care afectează grav dreptul cetățenilor la liberă asociere. În acest sens sunt și **Concluziile XIII-5 ale Comitetului European pentru Drepturi Sociale**, care, în interpretarea **art. 5 din Carta Socială Europeană, revizuită**, (potrivit căruia “în vederea garantării sau promovării libertății lucrătorilor și a patronilor de a constitui organizații locale, naționale sau internaționale pentru protecția intereselor lor economice și sociale și de a adera la aceste organizații, **părțile se angajează ca legislația națională să nu aducă atingere și să nu fie aplicată de o manieră care să aducă atingere acestei libertăți**”), a considerat că, atunci când legislația stabilește un număr minim de persoane necesar pentru a constitui un sindicat considerat excesiv, aceasta ar putea reprezenta un obstacol la constituirea unui sindicat, încălcându-se astfel libertatea de asociere. Or, **cerința pentru constituirea unui sindicat a unui număr de cel puțin 15 angajați din aceeași unitate**, ca una dintre condițiile formale pentru împlinirea procedurii legale de constituire a unui sindicat, **are caracter excesiv**, disproporționat în actualul context socio-economic al țării.

În ceea ce privește **impunerea prin textul legal criticat ca membrii fondatori să provină din aceeași unitate**, am menționat că prin aceasta se aduce atingere dreptului fundamental al libertății de asociere, întrucât se înlătură efectiv posibilitatea salariaților din unitățile mici și mijlocii de a avea propriile organizații sindicale. Lipsa unei justificări reale în reglementarea acestor condiții restrictive se poate deduce și din faptul că, ulterior constituirii într-un sindicat, se pot afilia salariați, indiferent de unitatea din care provin.

În jurisprudența sa, **Curtea Constituțională a arătat că, pe fondul indiscutabil al evoluției societății, noile realități politice, sociale, economice, culturale trebuie să fie normate, să se regăsească în conținutul dreptului pozitiv. Dreptul este viu, astfel că, odată cu societatea, și el trebuie să se adapteze modificărilor survenite (a se vedea, în acest sens, pct. 3 din Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011).**

În plus, **Curtea Europeană a Drepturilor Omului**, în jurisprudența sa, consideră că libertatea de asociere nu este absolută, **art. 11 paragraful 2 din Convenție** permițând statelor să intervină pentru protejarea instituțiilor de drept și a drepturilor și libertăților altora, dacă sunt amenințate prin activitățile sau intențiile unei asociații cu caracter politic. Cu toate acestea, marja de apreciere a statului este una limitată, fiind necesar ca excepțiile de la regula respectării dreptului de asociere să fie interpretate strict și impuse numai cu motive convingătoare și imperative, de natură a justifica restricționarea dreptului. Marja limitată de apreciere a statului face obiectul supravegherii europene riguroase atât asupra legii, dar și asupra deciziilor de aplicare a acesteia, inclusiv asupra deciziilor judiciare (a se vedea, în acest sens, *Hotărârea din 17 februarie 2004, pronunțată în Cauza Gorzelik și alții împotriva Poloniei, paragrafele 94 și 95, Hotărârea din 10 iulie 1998, pronunțată în Cauza Sidiropoulos și alții împotriva Greciei,*

paragraful 40, Hotărârea din 2 octombrie 2001, pronunțată în Cauza Stankov și Organizația Macedoneană Unită Ilinden împotriva Bulgariei, paragraful 84).

Apreciind că soluția legislativă consacrată de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, republicată, **reprezintă o ingerință excesivă și disproporționată a autorităților statului asupra dreptului de asociere**, am considerat că instanța de contencios constituțional are de analizat, prin efectuarea *testului de proporționalitate*, dacă aceasta își găsește justificarea sub rigoarea exigențelor indicate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, test ce are în vedere dacă ingerința este prevăzută de lege (inclusiv criteriile de calitate ale legii), dacă există un scop legitim și dacă măsura este adecvată, necesară într-o societate democratică și dacă păstrează justul echilibru între interesele colective și cele individuale.

Deși Curtea Constituțională s-a pronunțat prin **Decizia nr. 939/2012** asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3 alin. (2) din Legea dialogului social nr. 62/2011, **în sensul constituționalității**, am apreciat că, în prezent, se impune reexaminarea dispozițiilor legale criticate, având în vedere stadiul actual al societății românești, al noilor realități sociale și economice din România, în condițiile în care impunerea unui număr de cel puțin 15 angajați din aceeași unitate pentru constituirea unui sindicat conduce la suprimarea dreptului la asociere sau ar fi sinonim cu o asemenea suprimare. Am reiterat că dispozițiile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, republicată, reglementează o măsură ce, în raport cu actualul stadiu al evoluției societății românești, **nu mai corespunde cerințelor sale de necesitate și prin caracterul său excesiv, aceasta duce la imposibilitatea exercitării efective a dreptului de asociere, ceea ce echivalează cu afectarea dreptului în însăși substanța sa**. Cerințele legii nu pot fi de așa natură încât să suprimă chiar substanța dreptului, în sensul eliminării posibilității reale și efective de exercitare a dreptului de asociere, în limitele configurate de însăși legea supremă a statului. Cu alte cuvinte, legea, ca act normativ de ordin ierarhic inferior Legii fundamentale, nu poate să coboare nivelul de protecție constituțională a unui drept sau al unei libertăți.

Având în vedere cele de mai sus, am considerat că *prevederile legale criticate sunt contrare dreptului de asociere*, garantat de **art. 40 alin. (1) din Constituție, art. 11 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale și art. 5 din Carta Socială Europeană, revizuită**, motivat de faptul că această condiție este excesivă și disproporționată față de pretinsul său scop legitim, fapt pentru care, am apreciat **că se impune sesizarea Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011, republicată**.

Pe cale de consecință, în conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. d) din Constituția României și ale art. 13 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, am sesizat **Curtea Constituțională** cu excepție de neconstituționalitate referitoare la prevederile art. 3 alin. (2) din Legea nr. 62/2011 a dialogului social, republicată.

Precizăm că, până în prezent, Curtea Constituțională nu s-a pronunțat asupra constituționalității sau neconstituționalității dispozițiilor legale criticate.

Enache Mihaela, consilier

Biroul contencios constituțional și recurs în interesul legii

POSIBILITATEA ACORDĂRII CONCEDIULUI ȘI INDEMNIZAȚIEI DE RISC MATERNAL

„Lucrez ca infirmieră într-un spital, secție de boli infecțioase și sunt însărcinată pentru prima dată la vârsta de 35 de ani. Având în vedere mediul în care lucrez și pentru că nu doresc să-mi pun în pericol sarcina, vă rog să-mi precizați, în baza dreptului la informație, în ce condiții pot solicita acordarea concediului pentru risc maternal și care sunt prevederile legale în acest sens.” R.F. Iași, județul Iași

Subliniem că dreptul la concediu de risc maternal se acordă în condițiile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2003 privind protecția maternității la locul de muncă, cu modificările și completările ulterioare.

În conformitate cu prevederile art. 2 lit. h) din actul normativ menționat, beneficiază de concediu de risc maternal persoana salariată:

- gravidă care anunță în scris angajatorului starea sa fiziologică de graviditate și anexează un document medical eliberat de medicul de familie sau de medicul specialist care să îi ateste această stare;
- care a născut recent și care și-a reluat activitatea după efectuarea concediului de lăuzie și solicită angajatorului, în scris, măsurile de protecție, anexând un document medical eliberat de medicul de familie, dar nu mai târziu de 6 luni de la data la care a născut;
- care alăptează copilul, la reluarea activității după efectuarea concediului de lăuzie și își alăptează copilul și anunță angajatorul, în scris, cu privire la începutul și sfârșitul prezumat al perioadei de alăptare, anexând documente medicale eliberate de medicul de familie în acest sens.

Dacă din **motive justificative** angajatorul nu poate să îndeplinească obligația de a modifica în mod corespunzător condițiile și/sau orarul de muncă ori, dacă nu este posibil, să le repartizeze în alt loc de muncă, fără riscuri pentru sănătatea sau securitatea lor, conform recomandării medicului de medicina muncii sau a medicului de familie, cu menținerea veniturilor salariale, salarialele aflate într-una din situațiile de mai sus au dreptul la concediu de risc maternal, după cum urmează:

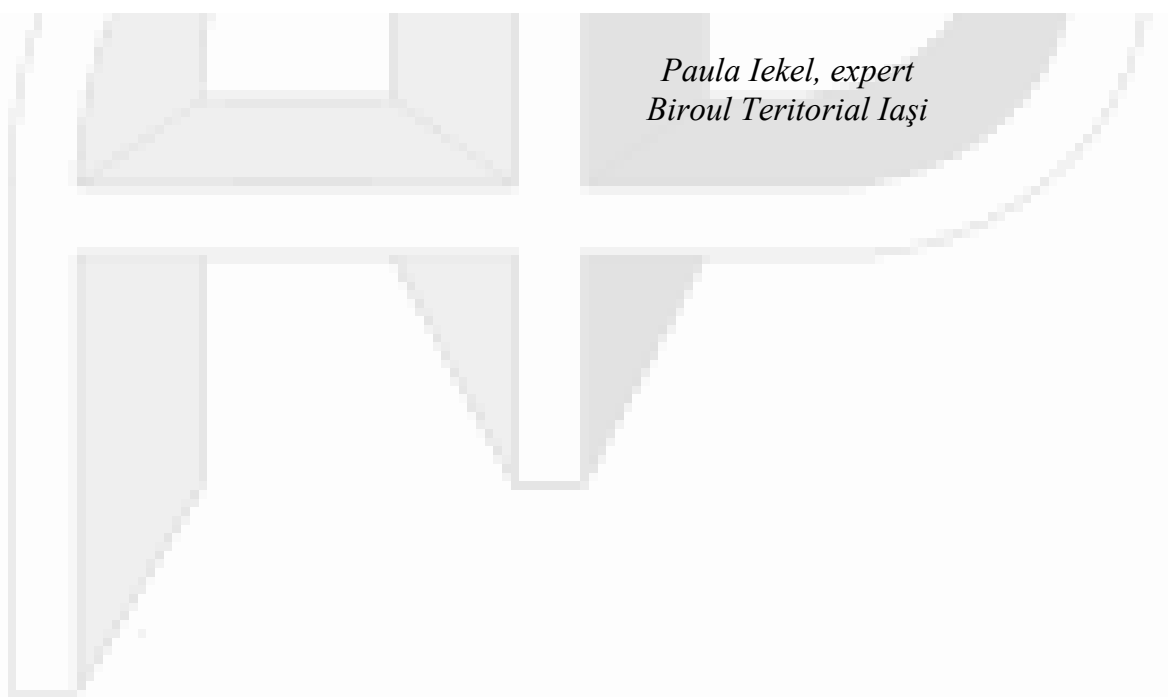
- înainte de data solicitării concediului de maternitate, salarialele grăvide;
- după data revenirii din concediul de lăuzie obligatoriu, salarialele care au născut recent sau care alăptează, în cazul în care nu solicită concediul și indemnizația pentru creșterea și îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani sau, în cazul copilului cu dizabilități, până la 3 ani.

Concediul de risc maternal se poate acorda, atât în întregime, cât și fracționat, pe o perioadă ce nu poate depăși 120 de zile, de către medicul de familie sau medicul specialist, care va elibera un certificat medical în acest sens, dar nu poate fi acordat simultan cu alte concedii prevăzute de legislația privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate. Eliberarea certificatului se va face în condițiile în care salariața s-a prezentat la consultațiile prenatale și postnatale, conform normelor Ministerului Sănătății.

Pe durata concediului de risc maternal se acordă o indemnizație de risc maternal care se suportă integral din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate și care nu este supusă impozitului pe venit, conform prevederilor art. 62 lit. c) din Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare.

Indemnizația de risc maternal este în cuantum de 75% din media veniturilor din ultimele șase luni. Concediul și indemnizația de risc maternal se acordă **fără condiție de stagiul de cotizare**. Baza de calcul a indemnizației de risc maternal se determină ca medie a veniturilor lunare din ultimele 6 luni din cele 12 luni din care se constituie stagiul de cotizare, până la limita a 12 salarii minime brute pe țară lunar, pe baza cărora se calculează contribuția pentru concedii și indemnizații (așa cum prevede art. 10 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2005 privind concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate, cu modificările și completările ulterioare). Din duratele de acordare a concediilor medicale, exprimate în zile calendaristice, se plătesc doar zilele lucrătoare.

Concluzionând, dacă se dorește a beneficia, la locul muncă, de toate măsurile de protecție prevăzute de lege, femeile sunt obligate, să obțină de la medicul de familie sau medicul specialist un document care să le ateste starea de graviditate și să-și informeze în scris angajatorul cu privire la faptul că sunt însărcinate.

*Paula Iekel, expert
Biroul Teritorial Iași*

**ASPECTE DIN ACTIVITATEA CENTRULUI ZONAL BACĂU
- SPITALUL DE PSIHIATRIE ȘI PENTRU MĂSURI DE SIGURANȚĂ
PĂDURENI-GRAJDURI, JUDEȚUL IAȘI -**

Monitorizarea condițiilor de cazare și tratament din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași a fost realizată, în permanență, de către reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii – Centrul Zonal Bacău, începând cu anul 2015 până în prezent.

Astfel, în baza vizitelor și anchetelor efectuate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului ca urmare a sesizărilor din oficiu cu privire la condițiile de cazare și tratamentul aplicat pacienților internați în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, au fost reținute o serie de aspecte după cum urmează:

1. În data de 28 august 2015, o echipă pluridisciplinară din cadrul instituției Avocatul Poporului a efectuat o vizită inopinată la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, ca urmare a apariției unor informații în presă, conform cărora „**pacienții sunt înghesuiți în câteva camere și au voie să se spele o dată pe săptămână.** Autoritățile susțin că nu au nici bani, nici medici pentru a trata pacienții așa cum se cuvine, iar **un asistent și doi infirmieri au în supraveghere câte 90 de pacienți.** Direcția de Sănătate Publică s-a autosesizat și a fost trimisă o echipă de control.”

Obiectul vizitei l-a constituit **verificarea aspectelor semnalate în presă, a condițiilor de cazare și tratamentul aplicat pacienților internați în unitatea respectivă.**

Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri avea o capacitate de 240 de paturi aprobate, însă la momentul efectuării vizitei erau cazați 354 de pacienți, în 8 pavilioane, astfel că **nu erau respectate normativele în vigoare care stabilesc obligativitatea asigurării pentru fiecare pat a unei suprafețe de 7 mp și 20 mc aer.**

În urma vizitării pavilioanelor și a discuțiilor cu personalul unității, au reieșit următoarele:

A fost evidentă **suprapopularea unității din cauza numărului suplimentar de pacienți internați – 134 peste capacitatea de cazare.** Personalul medical, cu acordul Comitetului Director, a găsit soluții provizorii de mărire a spațiilor de cazare, astfel **a fost suplimentat numărul de paturi din saloane și au fost desființate spațiile recreative** pentru a fi transformate în saloane. Din această cauză, **accesul la unii pacienți s-a restricționat, situație potențial periculoasă în cazurile în care se impunea intervenția de urgență.** De asemenea, **s-a redus considerabil spațiul de mișcare al pacienților, fapt care a creat tensiuni psihice cu potențial de pericolozitate.**

Deși saloanele erau bine luminate natural, aveau ferestre prevăzute cu geamuri casabile, iar ușile de la saloane erau din lemn, **cu partea superioară decupată, lăsată fără geam, ceea ce putea fi un posibil pericol.** Spațiile recreative au fost reduse, pacienții fiind scoși zilnic în curtea îngrădită a pavilionului în care erau internați.

Sălile de mese nu aveau o capacitate suficientă pentru ca tuturor pacienților să le fie servită masa în același timp, astfel că aceștia erau împărțiți în două serii.

Grupurile sanitare, unul la demisol și unul la parter în cazul clădirilor cu două nivele, aveau câte două sau trei chiuvete, trei wc-uri și trei sau cinci cabine de duș (încuiate în

momentul efectuării vizitei și racordate la boiler electric). **Numărul acestora era insuficient pentru toți pacienții cazați în pavilioane, situațiile cele mai problematice înregistrându-se dimineața și seara, când pacienții efectuau programul de igienă personală. Nu exista cameră atraumatică.**

În pavilionul 3, pe lângă cabinetul medical dotat corespunzător, exista un club în care 6 pacienți urmăreau o emisiune la televizor. **Personalul existent nu îi antrena pe pacienți în alte activități, singurul obiectiv fiind doar supravegherea lor.**

Față de cele expuse, în temeiul art. 29¹¹ alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu privire la supraaglomerare și condițiile de cazare ale pacienților Avocatul Poporului a transmis o serie de recomandări conducerii Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, care urma să întreprindă măsurile legale care se impuneau pentru: ● efectuarea demersurilor legale la autoritățile ierarhic superioare pentru identificarea soluțiilor care se impun pentru evitarea supraaglomerării din unitate, în condițiile în care și numărul personalului era insuficient; ● identificarea soluțiilor pentru asigurarea unui număr corespunzător de grupuri sanitare raportat la numărul pacienților internați; ● luarea de măsuri pentru amenajarea unei camere atraumatice, în care pacienții agitați și agresivi pot fi securizați, fără a fi conționați; ● dotarea tuturor camerelor cu mobilier adecvat nevoilor beneficiarilor și crearea unui mediu terapeutic pozitiv prin decorarea camerelor și a spațiilor de recreere.

Conform răspunsului primit din partea conducerii Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, pe parcursul anului 2016 au fost luate o serie de măsuri în vederea remedierii neconformităților constatate de reprezentanții instituției Avocatul Poporului, după cum urmează: ● în vederea extinderii spațiului de cazare a fost inclusă în lista de investiții suma necesară pentru realizarea documentației tehnico-economice pentru mansardarea și transformarea pavilionului administrativ în pavilion pentru pacienți, iar spațiul fostei spălătorii să fie transformat în pavilion administrativ; ● după extinderea spațiului, conducerea are în vedere identificarea unor soluții pentru amenajarea unor camere atraumatice pe fiecare secție; ● referitor la dotarea camerelor cu mobilierul necesar, pe parcursul lunii ianuarie 2016 au fost achiziționate și montate toate piesele de mobilier necesare.

2. În anul 2016, potrivit art. 14 și art. 29⁷ din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu în legătură cu pacienții din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, ca urmare a apariției în mass-media a știrii „Imagini de groază dintr-un spital de nebuni din Iași. O infirmieră bate cu coada măturii un bolnav”.

În acest context, **în data de 06.04.2016 a fost efectuată o vizită la Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, având ca obiectiv sesizarea din oficiu a instituției Avocatul Poporului, precum și verificarea implementării recomandărilor transmise anterior Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri din județul Iași, ca urmare a vizitei efectuate în data de 28.08.2015.**

Cu privire la știrea ”Imagini de groază dintr-un spital de nebuni din Iași. O infirmieră bate cu coada măturii un bolnav”, a reieșit că incidentul s-a produs în luna iunie 2014.

A fost efectuată cercetarea disciplinară cu respectarea strictă a prevederilor legale. Salariata a fost asistată, la cererea sa, de către un reprezentant al sindicatului din care făcea parte. Angajata a recunoscut și regretat faptele comise și nu a solicitat probe în apărarea sa. Având în vedere că faptele salariatei au lezat numeroase prevederi ale Regulamentului Intern al unității, precum și atribuțiile și responsabilitățile ce-i reveneau, conform fișei postului, pe care salariata și-a însușit-o, prin Decizia nr. 60/26.09.2014, **s-a desfășurat contractul individual de muncă al angajatei, începând cu data de 24.10.2014.**

Referitor la condițiile din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri și la **data celei de-a doua vizite a echipei instituției Avocatul Poporului capacitatea de cazare era depășită, astfel, deși spitalul avea o capacitate de 240 de paturi aprobate erau cazați 348 de pacienți (289 bărbați și 59 femei).**

Cu ocazia efectuării vizitei din data de 06.04.2016, s-a putut observa o ameliorare a condițiilor de cazare și a tratamentului aplicat pacienților internați în unitatea respectivă, prin diverse investiții care au urmărit să asigure o mai bună securitate și un confort sporit pacienților.

Conducerea Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri luase o serie de măsuri pentru implementarea recomandărilor anterioare. Astfel, cu privire la supraaglomerarea din unitate, **echipa de conducere a spitalului a propus Ministerului Sănătății extinderea spațiului de cazare, la momentul celei de-a doua vizite fiind aprobate fondurile necesare efectuării studiului de fezabilitate pentru mansardarea și transformarea pavilionului administrativ în pavilion pentru pacienți, iar spațiul fostei spălătorii să fie transformat în pavilion administrativ.** De asemenea, amplasarea paturilor în camere a fost modificată, **pacienții beneficiind de spații de trecere între paturi.**

Referitor la grupurile sanitare, deși numărul acestora nu a fost suplimentat, s-a putut observa că **au fost schimbate chiuvetele, cădițele de duș și dușurile, toate funcționând corespunzător.**

Cu privire la existența camerelor atraumatice pentru fiecare secție și a desfășurării activităților de ergoterapie, din cauza lipsei spațiilor, conducerea a găsit ca soluție **montarea unor containere lângă fiecare pavilion.** Echipa a putut observa două containere, care erau în curs de amenajare.

Referitor la dotarea camerelor cu mobilier adecvat nevoilor beneficiarilor echipa de vizită a putut constata prezența în camere a **dulapurilor suspendate la fiecare pat de lângă perete, iar pentru celelalte paturi, erau dulapuri mari, amplasate lângă ușa de intrare.** De asemenea, **au fost achiziționate mese din materiale speciale (care nu pot pune în pericol integritatea fizică a pacienților) pentru toate sălile de servire a hranei.**

Echipa de vizită a mai putut observa că pe toată lungimea holurilor erau montate **bare de susținere, ușile camerelor erau noi (nu mai existau uși cu tăblii sparte), iar cabinetul stomatologic era dotat cu aparatură de ultimă generație și funcționa.**

În urma celei de-a doua vizite întreprinse, deși conducerea unității vizitate a luat o serie de măsuri pentru implementarea recomandărilor anterioare, instituția Avocatul Poporului a recomandat conducerii Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni–Grajduri să întreprindă măsurile legale care se impun pentru: ● finalizarea demersurilor legale pentru extinderea spațiului de cazare în scopul evitării supraaglomerării din unitate, precum și pentru asigurarea unui număr corespunzător de grupuri sanitare raportat la numărul pacienților internați (transformarea unor clădiri administrative în spații de cazare suficiente pentru toți pacienții); ● finalizarea demersurilor pentru asigurarea unor spații corespunzătoare desfășurării

activității personalului administrativ; • finalizarea amenajării unor spații cu destinația de camere atraumatice, în care pacienții agitați și agresivi pot fi securizați, fără a fi conționați.

În urma vizitării Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni–Grajduri, cu privire la finalizarea demersurilor legale pentru extinderea spațiului de cazare, conducerea unității a precizat că acestea vor fi finalizate în cursul anului 2016.

3. Activitatea de monitorizare a Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni–Grajduri a continuat și pe parcursul anului 2017, când s-au urmărit atât aspecte punctuale apărute în presă, cât și stadiul implementării recomandărilor anterioare.

Referitor la condițiile de cazare din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri, chiar și în anul 2017, **capacitatea de cazare era depășită, astfel, deși spitalul avea o capacitate de 240 de paturi aprobate, la data de 23 februarie 2017 erau cazați 356 de pacienți (295 bărbați și 61 femei).** Drept urmare, **nu erau respectate normativele în vigoare care stabilesc obligativitatea asigurării pentru fiecare pat a unei suprafețe de 7 mp și 20 mc aer.**

În urma recomandărilor cuprinse în raportul de vizită, conducerea Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni - Grajduri a precizat că a realizat numeroase demersuri la Ministerul Sănătății atât în anul 2016, cât și în anul 2017.

În anul 2016 a fost transmis un memoriu Ministerului Sănătății prin care s-a prezentat situația din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni - Grajduri, județul Iași. Printre problemele identificate ca fiind prioritare pentru Spital au fost reținute: **extinderea spațiului hotelier, necesitatea efectuării studiului de fezabilitate pentru bransament la sistemul de alimentare cu apă și canalizare și reamenajarea, cu caracter temporar, a unor clădiri anexe, existente din structura spitalului, în vederea transformării lor în spațiu hotelier pentru cazarea pacienților.**

Conform răspunsurilor comunicate de către conducerea Spitalului instituției Avocatul Poporului ca urmare a recomandărilor primite, au fost finalizate demersurile legale pentru extinderea spațiului de cazare, iar la data de 15.02.2017, au fost depuse la Ministerul Sănătății pe suport electronic și pe suport de hârtie Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție "Reabilitare, Modernizare și Mansardare **Pavilion Administrativ în Vederea Schimbării Destinației în Pavilion Pacienți**, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri, Comuna Grajduri, Județ Iași", precum și Documentația de avizare a lucrărilor de intervenție "Reabilitare și Modernizare **Pavilion Spălătorie în Vederea Schimbării Destinației în Pavilion Administrativ**, Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri, Comuna Grajduri, Județ Iași". Totodată, au fost solicitate identificarea și alocarea resurselor financiare în vederea atingerii obiectivului propus, respectiv extinderea spațiului hotelier.

Față de cele expuse, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României coroborat cu art. 21 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a emis Recomandarea nr. 26/26.06.2017 către Ministrul Sănătății privind **dispunerea măsurilor legale pentru reducerea supraaglomerării, asigurarea condițiilor de cazare și de servire a mesei, precum și a condițiilor de muncă decente personalului administrativ din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni – Grajduri, în sensul: • reducerii supraaglomerării din cadrul Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni - Grajduri, în condițiile în care, la momentul efectuării vizitelor, deși spitalul avea o**

capacitate de 240 de paturi aprobate, erau cazați 354, respectiv 348 de pacienți, astfel că nu erau respectate normativele în vigoare care stabilesc obligativitatea asigurării pentru fiecare pat a unei suprafețe de 7 mp și 20 mc aer. • **susținerii cheltuielilor aferente lucrărilor de intervenție pentru extinderea spațiului hotelier din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni - Grajduri, județul Iași, în scopul asigurării condițiilor de cazare pentru pacienții din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni - Grajduri, județul Iași, precum și a condițiilor de muncă decente personalului administrativ.**

Conform răspunsului primit din partea Ministerului Sănătății, la nivelul Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri, județul Iași **au fost întreprinse o serie de măsuri pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare și asigurarea asistenței medicale.** Astfel, în perioada 2015-2017, în vederea creșterii calității serviciilor medicale oferite de spital au fost **achiziționate și montate module pentru ergoterapie pacienți, au fost igienizate la exterior și în interior toate pavilioanele, au fost achiziționate elemente de mobilier (mese, paturi, scaune, dulapuri, mese de tratament etc.), îmbrăcăminte, încălțăminte, saltele, huse, lenjerie, au fost montate paturi cu suport reglabil și rampe de acces pentru persoane cu dizabilități la toate locațiile necesare. A fost amenajat și dotat biroul internări pacienți, iar Pavilionul administrativ a fost reamenajat.**

De asemenea, **au fost achiziționate scaune pentru transportul persoanelor cu dizabilități, târgi și mese de consultații, precum și module, cu dotările aferente, în vederea amenajării spațiului de vizitare a pacienților de către aparținători.**

În ceea ce privește extinderea spațiului hotelier pentru evitarea supraaglomerării și creșterea gradului de confort al pacienților, precum și pentru asigurarea condițiilor de muncă decente personalului administrativ, ca urmare a depunerii de către conducerea unității sanitare a Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție **"Reabilitare, Modernizare și Mansardare Pavilion Administrativ în Vederea Schimbării Destinației în Pavilion Pacienți" și "Reabilitare și Modernizare Pavilion Spălătorie în Vederea Schimbării Destinației în Pavilion Administrativ",** la nivelul Ministerului Sănătății a fost emis acordul prealabil nr. FB 7891/09.08.2017 și acordul prealabil nr. FB 7890/09.08.2017 asupra documentațiilor de avizare a lucrărilor de intervenții menționate, în conformitate cu prevederile art. 42, alin. (1), lit. c) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare.

Având în vedere răspunsurile Ministerului Sănătății și ale Spitalului de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri privind recomandările cuprinse în Raportul de vizită și măsurile luate de unitatea vizitată pentru conformarea la acestea, precum și faptul că scopul efectuării vizitelor a fost îndeplinit parțial prin înlăturarea sau ameliorarea unor deficiențe constatate și îmbunătățirea tratamentului și condițiilor de cazare a pacienților din spital, instituția Avocatul Poporului prin reprezentanții Domeniului privind prevenirea torturii – Centrul Zonal Bacău va realiza, în continuare, demersurile necesare pentru apărarea drepturilor și libertăților pacienților internați în Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni Grajduri, județul Iași.

*Maria Lepadatu, consilier
Centrul Zonal Bacău*

DREPTURILE COPILULUI ÎN ROMÂNIA LA 10 ANI DE LA ADERAREA LA UNIUNEA EUROPEANĂ – PROBLEME VECHI ȘI NOI –

I. Avocatul Poporului este denumirea constituțională sub care s-a organizat, funcționează și este cunoscută în România instituția Ombudsmanului. De sorginte suedeză, această instituție s-a răspândit îndeosebi în Europa sub denumiri diferite precum: comisar parlamentar, apărătorul poporului (Suedia), apărătorul public, mediatorul public, proveedor de justicia (Portugalia), mediatorul republicii (Franța), avocatul poporului, procuror parlamentar Ombudsmanul, de fapt, este o persoană independentă, numită de regulă, de către Parlament, pentru a supraveghea administrația în relația cu cetățeanul. Ombudsmanul încearcă să deblocheze conflictele cetățean-administrație publică, conflicte generate îndeosebi de birocrăție, care a fost și a rămas o gravă maladie a administrației².

Datorită limitărilor și piedicilor inerente controlului parlamentar asupra legalității actelor administrative, dar și din nevoia de a implica în cât mai mare măsură și în condiții optime prestigiul organului reprezentativ pe plan național la asigurarea legalității în administrația de stat, în unele țări cu regim parlamentar a fost introdusă instituția ombudsmanului³.

În Constituția României, Avocatului Poporului îi este consacrat un capitol special în care la art. 58-art. 60 sunt reglementate aspectele constituționale privind numirea și rolul, exercitarea atribuțiilor și raportul în fața Parlamentului. Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată cu modificările și completările ulterioare, este actul normativ pe care își întemeiază activitatea și competențele. Cetățenii care, prin actele sau faptele autorităților administrative, se consideră lezați în drepturile sau în interesele lor legitime se pot adresa cu petiții Avocatului Poporului. În luna martie 2017 instituția Avocatul Poporului a împlinit două decenii de activitate.

Având în vedere dispozițiile legale, instituția a fost organizată și cuprinde un spectru larg de probleme care se ivesc în raportul dintre cetățean și autoritățile statului, ele fiind grupate, în prezent, în patru departamente care includ întreaga gamă a drepturilor omului prevăzută în Constituția României, în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în celelalte convenții și tratate la care România este parte. Astfel, în prezent, un departament se ocupă de drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale, alt departament de armată justiție, poliție și penitenciare, un altul de probleme privind proprietatea, munca, protecția socială, impozitele și taxele, iar un altul se ocupă de prevenirea torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante în locurile de detenție. La nivel de teritoriu sunt organizate și funcționează 14 birouri. În anul 2000, spre exemplu, instituția Avocatul Poporului funcționa doar în plan central fiind organizată în departamentul pentru problemele administrației publice centrale și locale, de urbanism și protecția mediului, altul de protecție socială a muncii și a proprietății, alt departament de probleme privind ordinea publică, servicii militare și speciale, penitenciare precum și protecția minorităților, cultelor și

² Ioan Muraru, "Avocatul Poporului – instituție de tip ombudsman", Ed. All Beck, București, 20014, p.1

³ Tudor Drăganu, "Drept constituțional și instituții politice. Tratat elementar", vol. I, Ed. Lumina Lex, București, 1998, p.344-345

străinilor. Unul dintre departamente se ocupa de problemele privind protecția copilului, a femeii și a familiei, a educației și culturii precum și a instituțiilor de reeducare pentru minori. În prezent acest departament se ocupă de drepturile copilului, ale familiei, tinerilor, pensionarilor și persoanelor cu handicap.

II. La zece ani de la aderarea României la Uniunea Europeană și la 27 de ani de la ratificarea Convenției ONU cu privire la drepturile copilului (Legea nr. 18 din 27 septembrie 1990, republicată în anul 2001) precum și de la primul Summit mondial de la New York dedicat copiilor, problema protecției drepturilor copilului din România continuă să rămână un subiect de dezbatere publică.

Drepturile stabilite prin Convenție transpun principii și norme universale privind statutul copiilor, acesta fiind tratatul internațional asupra drepturilor omului care include, pe lângă drepturi civile și politice, și drepturi economice, sociale și culturale. În anul 2012, Carta Europeană a Drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene reafirmă drepturile care rezultă din tradițiile constituționale și din obligațiile internaționale comune statelor membre, drepturile copilului fiind reglementate la art. 24 și art. 32. Ratificând Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, România s-a angajat să respecte aceste drepturi și să promoveze politici sociale în favoarea copilului. Comitetul Națiunilor Unite pentru Drepturile Copilului este însărcinat să controleze aplicarea Convenției de către statele părți, poate face sugestii sau recomandări statelor părți dar nu este mandatat să primească și să examineze plângeri individuale în legătură cu încălcarea drepturilor copilului.

Constituția României consacră protecția copiilor și tinerilor la art. 49 iar în corpusul de legi interne care reglementează această problemă identificăm, printre altele, Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, Legea nr. 273/2004 privind procedura adopției, republicată, Legea nr. 61/1993 privind alocația de stat pentru copii, republicată, Legea nr. 277/2010 privind alocația pentru susținerea familiei, republicată, Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale, Codul muncii – Legea nr. 53/2003, republicată (art. 13).

Primele sesizări din oficiu de la înființarea instituției Avocatul Poporului (martie 1997) au avut ca obiect protecția drepturilor copilului, iar acestea au stat la baza Raportului special privind protecția drepturilor copilului, primul document din această categorie, elaborat de Avocatul Poporului în anul 2000.

În societatea românească s-a vorbit și continuă să se vorbească despre nevoile și interesele copiilor și tinerilor, despre drepturile lor. *Toate autoritățile trebuie să aibă determinarea de a recunoaște și de a-și asuma toate responsabilitățile pe care le au față de copii și în care politica de promovare și activismul în sprijinul copiilor trebuie să devină răspunderea și obiectivul fiecărui cetățean.*

Trebuie să ne reamintim că pentru România, în mod distinct și specific față de alte țări candidate – situația copiilor a fost un criteriu politic de evaluare în procesul negocierilor de aderare la Uniunea Europeană. Dacă analizăm cu atenție fiecare filă a dosarului de integrare european vom înțelege mai bine care au fost așteptările comunității europene de la români. Alături de constrângerile internaționale premergătoare aderării, România a avut propriile sale motive interne, strict naționale, de a relansa abordarea problematicei copiilor în cadrul unei strategii care să cuprindă plenitudinea aspectelor care au relevanță pentru copii și prin ei, pentru continuarea, vigoarea și dezvoltarea națiunii noastre.

Datele Institutului Național de Statistică demonstrează că în România, pe fondul scăderii natalității, ponderea copiilor în totalul populației a scăzut de la 28.6%, în 1990, la 18.9%, în

2008 și la 18.2%, în 2012. Dacă în urmă cu 16 ani (2001) în România trăiau cu puțin peste 5 milioane de copii cu vârste între 0-17 ani (24% din populația țării) și se estima că în anul 2010 populația cu vârste între 0-17 ani va reprezenta doar 18% din totalul populației, în anul 2016 numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 0-18 ani și care avea domiciliul în România a fost de 3,976 milioane.

Suficiența acestor date statistice demonstrează nevoia strategiei naționale care se referă la toți copiii și la toate problemele lor, despre care s-a vorbit încă din anul 2001, ca document imperativ, cu rol catalizator, pentru punerea în practică a Convenției ONU cu privire la drepturile copilului. Aplicarea în România a Convenției ONU referitoare la Drepturile Copilului este un proces legal și moral. Legal pentru că țara noastră, încă din anul 1990, a ratificat prin lege acest document internațional, astfel încât, potrivit Constituției României, Convenția ONU are preeminență în fața oricărei alte reglementări naționale în domeniu, moral pentru că este vorba de aproape un sfert din populația țării, cât reprezintă, în prezent, copiii și tinerii cu vârste între 0-17 ani. Convenția reprezintă un mijloc pentru îmbunătățirea treptată a condiției copilului, iar înțelegerea atitudinilor ce străbat acest document internațional reprezintă o sarcină a prezentului cu largă proiecție asupra viitorului de vigoare și vitalitate al poporului nostru.

Orice copil este o individualitate înzestrată, încă de la naștere, cu toate drepturile ființei umane. Potrivit Convenției, copilul are nevoie de îngrijire specială, de protecție adecvată trebuințelor sale și, mai ales, impune ca măsurile dezirabile pentru realizarea acestei proiecții să se refere la toți copiii, indiferent de rasa, sexul, religia sau naționalitatea acestora.

Dinamica legislativă în România și nevoia unei strategii coerente și efective în domeniul protecției sociale a copilului, al protecției și asigurării drepturilor lui fundamentale are nevoie imperativă de a așeza **permanent copilul** în centrul tuturor eforturilor multiple și urgente de a ridica nivelul de conștientizare a acestei problematice atât din partea factorilor politici de decizie și adulților care lucrează cu copiii, cât și din partea copiilor și a tinerilor înșiși. Doar astfel, perspectiva problematicei copilului poate fi dezvoltată astfel încât **drepturile copilului să devină, într-adevăr, o prioritate națională.**

Sunt, încă, foarte actuale și de o importanță majoră aplicarea și respectarea principiilor fundamentale statuate în Convenția ONU referitoare la Drepturile Copilului care sunt transpuse și în legislația internă privind protecția și promovarea drepturilor copilului (ex. Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată), și anume:

- respectarea primordialității interesului;
- afirmarea dreptului acestuia de a crește într-o familie;
- afirmarea principiului nediscriminării copilului;
- luarea în considerare a opiniei copilului în toate problemele care îl privesc;
- primordialitatea siguranței copilului și posibilitatea luării unor măsuri de urgență pentru asigurarea acestui deziderat;
- necesitatea existenței unei perspective și a unei planificări pe termen lung în privința dezvoltării copilului;
- asigurarea participării profesioniștilor în activitățile de protecție a copilului;
- asigurarea continuității relațiilor copilului cu familia sa naturală;
- preferința acordării unui cât mai mare sprijin pentru familiile cu dificultăți, înaintea sau în locul îndepărtării copilului din familie.

Tabloul acestor principii exprimă o fundamentală și binevenită preocupare a statului față de propriul său viitor.

III. Atunci când drepturile copilului sunt încălcate prin activitatea sau inactivitatea autorităților publice, Avocatul Poporului intervine și recomandă, de cele mai multe ori, realizarea dreptului, dar și repunerea în situația anterioară sau repararea pagubei.

Editarea de către Avocatul Poporului a unui prim raport distinct referitor la Convenție a fost parte din pașii bineveniți în încorporarea Convenției. Acest document descrie în capitolul privitor la accesul copiilor la Avocatul Poporului (1997-2000) că “majoritatea plângerilor care au ca obiect drepturile copilului sunt adresate de către părinți sau rude apropiate. **Până în prezent sunt înregistrate doar trei plângeri semnate de copii sub vârsta de 14 ani:** o fată de 13 ani consideră că drepturile sale sunt încălcate ca urmare a divorțului intervenit între părinți, alt copil de 8 ani ne solicită sprijinul deoarece este părăsit de tată, mama nu are venituri, iar demersurile realizate pe lângă autorități au rămas fără niciun rezultat. A treia cerere este semnată de șase frați (cel mai mic cu vârsta de 7 ani) care se simt amenințați de o eventuală decizie a Comisiei pentru Protecția Drepturilor Copilului Gorj de a-i interna în instituții rezidențiale⁴”.

La acea vreme, referitor la respectarea drepturilor copilului, Avocatul Poporului s-a adresat mai multor autorități publice urmărind: solicitarea de informații privind anchete sociale, evaluări, copii ale unor acte administrative, puncte de vedere privind unele situații de fapt, informarea comisiilor de specialitate ale Camerei Deputaților și ale Senatului, președinți ai unor consilii județene, dar și formularea unor recomandări privind utilizarea dreptului – măsuri de protecție, dreptul la întreținere, ajutor social, locuință socială, reevaluarea situației, clarificarea statutului juridic, clarificarea statutului civil, dreptul la educație școlară, alocație de stat, medicamente gratuite, burse sociale, concediu pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani ș.a.

„Unele recomandări adresate autorităților administrației publice centrale au avut ca obiect luarea de măsuri pentru eliminarea unor practici abuzive în declanșarea procedurilor de declarare judecătorească a abandonului sau de pregătire a actelor administrative necesare pentru încuviințarea adopției internaționale, propuneri de ratificare a unor acte normative ș.a.⁵”.

Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului a instituit un nou cadru legal privind respectarea, promovarea și garantarea drepturilor copilului. Implementarea acestei legislații a permis crearea unui sistem modern european, de protecție a drepturilor copilului, armonizat cu tratatele internaționale la care România este parte, cu Convenția din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, republicată, și cu Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În acest context, instituția Avocatul Poporului a urmărit garantarea drepturilor copilului de a beneficia de respectarea personalității și individualității sale, de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate pe care o poate atinge, de a primi o educație care să permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale, de a fi protejat împotriva oricăror forme de violență, abuz, rele tratamente sau neglijență, de a fi protejat împotriva oricărei forme de exploatare.

Raportul de activitate al Avocatului Poporului din anul 2007, anul aderării țării noastre la Uniunea Europeană, consacră un capitol aparte, copiilor, tinerilor și familiei, în care se arată că instituția Avocatul Poporului a ținut seama de Decizia nr. 779/2007/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 iunie 2007 de instituire, pentru perioada 2007-2013, a unui

⁴ Raport special protecția drepturilor copilului (octombrie 1998-august 2000), p. 8, www.avpoporului.ro

⁵ Idem³, p. 9

program special de prevenire și combatere a violenței împotriva copiilor, a tinerilor și a femeilor, precum și de protecție a victimelor și a grupurilor expuse riscurilor (programul Daphne III), ca parte a Programului general „Drepturile fundamentale și justiția”. Personalități internaționale importante și-au manifestat interesul pentru strategia pe care instituția a promovat-o în apărarea drepturilor copiilor, tinerilor și familiei în România. Astfel, în cursul vizitei pe care a făcut-o Avocatului Poporului, comisarul european pentru drepturile omului, Thomas Hammarberg, a apreciat abordarea sistemică a problemelor care privesc copiii, tinerii și familia în cadrul unui singur departament specializat din cadrul instituției, considerând-o eficientă și originală în sistemul instituțional din Europa. De asemenea, Paulo Sergio Pinheiro, expertul independent al Secretarului General al Organizației Națiunilor Unite privind studiul violenței împotriva copiilor, în cadrul vizitei făcute la instituția Avocatul Poporului, s-a documentat în legătură cu forma de organizare a acestui departament din cadrul instituției, precum și a procedurilor de soluționare a petițiilor adresate de copii și tineri și a raporturilor de colaborare cu autoritățile statului.

După cei 17 ani care au trecut de la publicarea primului raport special privind drepturile copilului în România (2000), Avocatul Poporului a continuat, și continuă, să fie sesizat în legătură cu diverse anomalii înregistrate în legătură cu încălcarea drepturilor copiilor, tinerilor și familiei de către instituții ale statului.

„Anumiți părinți au sesizat instituția Avocatul Poporului în legătură cu evaluarea situației copilului încredințat prin hotărâre judecătorească celui alt părinte. Părintele nemulțumit reclama superficialitatea cu care Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului a analizat situația copilului, fără să se țină seama de interesul superior al copilului. Ca rezultat al demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sesizate au efectuat noi evaluări ale situației copiilor, decizând fie monitorizarea permanentă a situației școlare, fie atenționând părintele căruia i s-a încredințat copilul cu privire la aspectele deficitare constatate în creșterea și educarea minorului (...) Au fost semnalate și cazuri în care unii părinți au reclamat faptul că nu li se asigură medicamentele gratuite de care ar trebui să beneficieze, potrivit legii, copiii cu probleme grave de sănătate sau nu primesc laptele praf, în conformitate cu Legea nr. 321/2001 privind acordarea gratuită de lapte praf pentru copiii cu vârste cuprinse între 0–12 luni. Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei pretense încălcări a dreptului privind protecția copiilor și tinerilor și a dreptului privind ocrotirea sănătății. Ca rezultat al demersului întreprins de instituția Avocatul Poporului, petenții au primit gratuit, conform prescripțiilor medicale, medicamentele sau produsele solicitate. Au fost semnalate și încălcări ale dreptului copiilor la învățătură. Spre exemplu, în unele Centre Școlare Speciale s-a recurs, cu ușurință, la exmatriculări fără respectarea prevederilor Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar și fără să fie analizate cu atenție posibilele efecte negative ale acestor exmatriculări asupra tinerilor instituționalizați în Serviciile de Integrare SocioProfesională a Tinerilor peste 18 ani din cadrul Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (D.G.A.S.P.C). Ca rezultat al demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului, unii tineri au primit dreptul de a se reînscris la unitățile de învățământ și și-au păstrat drepturile de a beneficia de măsurile de protecție socială prevăzute de Legea nr. 272/2004. Un alt tip de probleme se referă la neplata pensiei de urmaș, pentru unii copii, ca urmare a decesului părintelui, deși aceștia erau încă elevi. Intervenția Avocatului Poporului la Casele Locale de Pensii a determinat emiterea deciziilor de acordare a drepturilor aferente pensiilor de urmaș. Avocatul Poporului a fost confruntat și cu situații în care anumite primării au refuzat, în mod

nejustificat, să acorde drepturile prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 148/2005 privind susținerea familiei în vederea creșterii copilului. În urma intervenției instituției Avocatul Poporului, instituțiile administrației publice locale sesizate au soluționat petițiile, în sensul că au acordat drepturile bănești pentru creșterea copilului⁶.

“Dezbaterile privind necesitatea înființării unor instanțe specializate care să judece cauzele cu minori au continuat și în anul 2007. Deși au fost înființate secții specializate la nivelul Curților de Apel, la instanțele inferioare (judecătoria) nu există complete specializate care să judece cauzele cu minori. În cursul dezbaterilor a fost subliniată necesitatea schimbului de informații între instanțele judecătorești, a realizării unei practici judiciare unitare și a unui parteneriat interinstituțional. Propunerile de înființare a instanțelor specializate se lovesc, în continuare, de lipsa resurselor financiare, Tribunalul pentru minori și familie Brașov, rămânând singura instanță din țară specializată pentru cauzele cu minori⁷”.

În anul 2008, cu prilejul demersurilor efectuate, Avocatul Poporului a identificat unele aspecte legate, de pildă, de problemele financiare cu care se confruntă multe din familiile cu copii din România, fapt care duce în multe cazuri la imposibilitatea părinților de a-și crește copiii și, în această situație, la abandonarea acestora. Lipsurile financiare, sărăcia sunt existente la nivelul societății românești și în anul 2017, iar în acest context, rămân actuale aprecierile Avocatului Poporului, emise în urmă cu aproape 10 ani, că “ar trebui identificată o soluție care să dea o mai mare eficacitate dispozițiilor art. 5 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, potrivit căreia răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine, în primul rând, părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia. În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului, în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului. Intervenția statului este complementară. Statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifică realizată de instituțiile statului și de autoritățile publice cu atribuții în acest domeniu. În identificarea unei soluții s-ar putea ține cont și de prevederile art. 119 din Legea nr. 272/2004 potrivit căreia, pentru fiecare copil, față de care s-a luat măsura plasamentului, se acordă o alocație lunară de plasament, în cuantum de 90 lei, care se indexează prin hotărâre a Guvernului. De această alocație beneficiază și copilul pentru care a fost instituită tutela, în condițiile legii. Alocația se plătește persoanei sau reprezentantului familiei care a luat în plasament copilul sau tutorelui⁸. Alocația de plasament se suportă de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei. În acest context, se naște o întrebare firească, la care autoritățile competente ar putea să dea un răspuns, respectiv, **de ce**

⁶ Raportul de activitate al Avocatului Poporului în anul 2007, p. 25-26, www.avpoporului.ro

⁷ Idem, pag. 27

⁸ În textul republicat al Legii nr. 272/2004 prevederea este reglementată de art. 128 alin. (1) și (2) astfel: (1) Pentru fiecare copil față de care s-a luat măsura plasamentului la o familie, persoană, asistent maternal, într-un serviciu de tip rezidențial al unui organism privat acreditat sau s-a instituit tutela, în condițiile legii, se acordă o alocație lunară de plasament, raportată la indicatorul social de referință, în cuantum de 1,20 ISR; (2) Alocația prevăută la alin. (1) se plătește persoanei, asistentului maternal, reprezentantului familiei, al organismului privat acreditat care a luat în plasament copilul sau tutorelui și este destinată asigurării drepturilor prevăzute la art. 129 alin. (1).

acordarea unei alocații este posibilă numai în cazul în care s-a luat măsura plasamentului față de un copil, nu și în situația în care copilul este crescut în familie? Poate, în răspunsul care va fi dat la această întrebare se va regăsi și soluționarea problemei într-o așa manieră, încât să fie puse în valoare dispozițiile art. 5 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului”⁹.

Perpetuarea în cei zece ani de la aderarea României la Uniunea Europeană a situațiilor dificile care afectează copilăria unora dintre copiii români nu doar că s-au perpetuat dar au devenit tot mai complexe. De pildă, în raportul de activitate pentru anul 2011, Avocatul Poporului atrăgea atenția la fenomenul copiilor fără identitate, exprimându-și preocuparea față de procentul nașterilor neînregistrate, care afectau în mod disproporționat copiii de origine romă, copiii străzii, nou-născuții abandonați în spitale și copiii născuți la domiciliu sau în alte medii. Constatând creșterea în ultimii ani a numărului de copii fără documente de identitate, Avocatul Poporului își manifestă, în continuare, îngrijorarea, în mod special, cu privire la faptul că, deși legislația prevede înregistrarea copiilor în maxim 30 de zile de la constatarea abandonului acestora, un număr foarte mare de copii abandonați părăsesc maternitatea fără un certificat de naștere. Avocatul Poporului se arată preocupat și de procedura extrem de lungă de înregistrare tardivă a nașterii, mai ales în cazul copiilor născuți la domiciliu sau ai căror părinți nu au la rândul lor un certificat de naștere¹⁰. Legea nr. 272/2004, republicată nu a adus modificări în acest sens, iar Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă, republicată, nu are reglementări specifice în aceste cazuri.

IV. Se pune întrebarea dacă în cei 10 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană și în cei 27 de ani de la implementarea Convenției privind drepturile copiilor în România, legislația românească este armonizată cu prevederile Convenției și ale aquis-ului comunitar în domeniul drepturilor copilului? A devenit situația copiilor și a tinerilor o problemă politică prioritară? Care sunt problemele vechi și noi? Este viața copilului român mai bună?

Șomajul, accentuarea diferențelor între oameni, regresul economic, inflația, problema locuințelor, infracționalitatea, consumul de droguri, sărăcia, dificultățile de integrare socială și inserție profesională a tinerilor, erodarea constată a ajutoarelor materiale acordate familiilor cu mulți copii contribuie la degradarea constată a nivelului de trai, în special a familiilor cu mai mult de doi copii dar și la scăderea drastică a natalității.

Violarea intimității copiilor, îndeosebi în cazurile copiilor care intră în conflict cu legea, accesul copiilor la informații adecvate, faptul că nu toți copiii au acces egal la informație și la mijloace de comunicare în masă, în special copiii ce trăiesc în sărăcie și copiii marginalizați, faptul că furnizorii de servicii de internet și posturile de radio și de televiziune prin satelit operează pe baza unor reglementări minime de protecție a copiilor împotriva informațiilor și materialelor dăunătoare lor, tortura și alte pedepse sau tratamente crude, inumane ori degradante au fost și reprezintă un set de probleme incidente dreptului la protecție a copiilor.

Nu pot fi trecute cu vederea nici greutățile cu care continuă să se confrunte autoritățile locale din cauza lipsei de informații și de mecanisme reale de monitorizare în domeniul prevenirii abandonului copiilor. Incidența foarte mare, din ultimii ani, a copiilor români

⁹ Raportul din anul 2008 privind activitatea Avocatului Poporului, p.45-46, [www. avpoporului.ro](http://www.avpoporului.ro)

¹⁰ Raportul din anul 2011 privind activitatea Avocatului Poporului, p.40, www. avpoporului.ro

neînsoțiți sau separați de familie, ce au intrat în atenția autorităților din alte țări, unii din ei fiind abuzați și neglijăți chiar și atunci când se află cu părinții sau rudele lor, precum și numărul tot mai mare de copii rămași fără unul sau ambii părinți plecați la muncă în străinătate. Pentru copiii privați de un mediu familial nu există un set armonizat de standarde care să stea la baza deciziei de a plasa un copil în afara familiei și la baza monitorizării și evaluării deciziei respective și nu există un protocol unitar care să îndrume procesul de planificare și de monitorizare a intervenției, inclusiv evaluarea nevoilor individuale ale copilului.

Dreptul copiilor de a fi ascultați este unul dintre fundamentele Convenției, în pofida faptului că posibilitățile de a influența deciziile administrației locale pentru copii și tineri au fost și sunt încă destul de limitate. Interesul pentru participarea tinerilor a crescut în rândul factorilor de decizie, însă structurile destinate acestui scop sunt încă reduse. Procedurile formale de participare a copiilor cu vârste sub 15 ani lipsesc aproape cu desăvârșire. Măsura cea mai obișnuită rămâne constituirea diferitelor forme de consilii ale tinerilor. *Nu există, nici măcar formal, o listă de probleme ale copiilor care se bazează pe cerințele Convenției sau măsuri care să oblige consiliile și autoritățile locale pentru ca, înainte de adoptarea unor decizii politice, să pregătească analize asupra impactului acestora asupra copilului. Lista de probleme ale copiilor ar fi destinată să servească drept suport atunci când se pregătesc problemele supuse dezbaterii în cadrul consiliului local.*

Cele două documente internaționale - Convenția ONU sau Convenția Europeană – privind protecția și promovarea drepturilor copilului nu oferă, totuși, metode sau soluții pentru rezolvarea diferitelor probleme ale copiilor și tinerilor din România. De pildă, ceea ce reprezenta un angajament pe care România și l-a asumat în procesul de pre-aderare la Uniunea Europeană și anume înființarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului, nu a mai însemnat nimic la punerea în aplicare a Legii nr. 329/2009 care, prin art. 68 lit. o) a desființat această entitate. Cinci ani mai târziu, s-a reînființat prin Hotărârea de Guvern nr. 299/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție.

Copiii nu constituie doar o preocupare pentru familiile individuale ci sunt, deopotrivă, o responsabilitate pentru societate, în general, și comunitate, în particular. Responsabilitatea comunității înseamnă a încorpora, în mod conștient și sistematic, perspectiva copilului, în toate procesele de decizie și în toate activitățile care au tangență, într-o proporție sau alta, cu copiii și tinerii. Nu este suficientă doar o atitudine binevoitoare față de copii și nici adăpostul în spatele ideii că adulții ar cunoaște ei, mai bine, ce reprezintă binele copiilor. Întregul corp de legi trebuie să conțină prevederi necondiționate, care trebuie îndeplinite de orice persoană care, într-un fel sau altul, este responsabilă față de copii și tineri.

În această cheie ar trebui privită și Strategia din 2014 pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1113/2014. Deși ar fi fost de așteptat ca în aplicarea unor politici și programe concrete **copilul să devină prioritate națională**, iar acest statut, de înaltă și efectivă recunoaștere a poziției și primordialității copilului în ansamblul preocupărilor societății românești să acorde copilului prioritate pe agenda tuturor instituțiilor statului, remarcăm că documentul își propune, totuși, rolul de catalizator pentru punerea în aplicare a principiilor Convenției ONU cu privire la drepturile copilului.

În contextul acestui studiu este necesar să remarcăm că Strategia reliefează în conținutul ei faptul că „deși legislația privind protecția și promovarea drepturilor copilului este aliniată cerințelor europene și internaționale în materie, se identifică, în continuare, lipsa alocării unor

resurse adecvate, care să asigure aplicarea ei în mod unitar. Analiza situației tuturor Direcțiilor Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) și a Serviciilor Publice de Asistență Socială (SPAS), bazată pe evaluarea aplicării prevederilor legale în domeniu, a identificat o eterogenitate ridicată a structurilor organizaționale din teritoriu și a procedurilor de lucru utilizate la nivelul acestora. Dificultățile de natură funcțională, identificate în cadrul evaluării se bazează în marea lor majoritate pe lipsa resurselor umane și a capacității administrative necesare aplicării integrale a cadrului legislativ existent. Față de 2007 se remarcă o scădere cu 27% a numărului de angajați în sistemul de protecție a copilului, cea mai mare scădere fiind în cazul celor care lucrează în serviciile de îngrijire de zi/alte servicii (36%), iar cea mai mică în cazul celor din centrele de plasament și al asistenților maternali (18%, respectiv 19% mai puțin la jumătatea anului 2013 față de finalul anului 2007). Analiza calificărilor specialiștilor care activează în cadrul sistemului arată o pondere, încă redusă, a celor cu studii de specialitate universitare. Un alt punct critic, identificat de mai multe cercetări și confirmat de practicienii din sistemul de protecție a drepturilor copilului, se referă la insuficienta colaborare între sectoare sau autorități în implementarea cadrului legislativ existent. Procesele de dezorganizare familială, corelate cu sărăcia, au generat o creștere a numărului și incidenței problemelor cu care se confruntă anumite categorii de copii, cum ar fi părăsirea copiilor de către părinți, delincvență juvenilă, consum de droguri, abuz/neglijare/exploatare, inclusiv exploatare prin muncă sau alte forme, trafic, traiul în stradă, etc¹¹.

Observăm că Hotărârea de Guvern nr. 113/2014 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului include un plan operațional de implementare a Strategiei, însă are șanse reale să fie, din nou, depășită de realitatea obiectivă așa cum s-a întâmplat cu precedentă Strategie elaborată pentru perioada 2008-2013. Amintim aici, cu titlu de exemplu, proiectul și analizele de impact anunțate de Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene pentru procesul de descentralizare în domeniul sănătății, culturii și educației. Ar fi de luat în seamă, în această situație, ca direcție de acțiune, ca deciziile majore ale Guvernului și ale administrației publice locale, referitoare la protecția socială sau care afectează în mod nemijlocit copiii să fie însoțite de analize prealabile privind impactul pe care acestea îl au asupra copiilor, cu includerea în termenii de referință, într-o măsură rezonabilă, și a perspectivei proprii copilului. Nevoia de a concepe și dezvolta baze complete de date statistice aplicabile copilului, promovarea consultării, influența și participarea copiilor și a tinerilor în activitatea comunităților locale. Stabilirea de către consiliile județene ale unor sisteme standard de monitorizare a realizării celui mai bun interes al copilului în activitatea de administrație publică locală. Planurile pentru asistență socială a copilului, resursele bugetare pentru copii și analizele referitoare la impactul diferitelor decizii asupra copilului ar putea deveni instrumente de lucru pentru acest gen de monitorizare. Este necesară, atât implicarea mai puternică a comunităților locale în asumarea unor responsabilități precise și diversificate în domeniul protecției copilului, cât și sprijinirea programelor organizațiilor neguvernamentale și multiplicarea modelelor de bună practică.

Nu putem trece neobservat și faptul că în procesul consultativ și de elaborare a Strategiei 2014-2020 care a urmărit asigurarea coerenței și coordonării din punct de vedere instituțional și legislativ sunt nominalizate o multitudine de entități publice, guvernamentale sau

¹¹ Strategia națională din 2014 pentru protecția și promovarea drepturilor copilului 2014-2020 publicată în Monitorul Oficial nr. 33 bis din 15 ianuarie 2015

neguvernamentale, cu atribuții în domeniul protecției și promovării drepturilor copilului, dar, din nefericire, instituția Avocatul Poporului nu a fost consultată și niciunul dintre rapoartele sale de activitate sau speciale, cu conținut explicit în domeniul drepturilor copilului nu au fost valorificate în acest document cadru.

Este relevant faptul că, și în prezent, Convenția ONU precum și Carta Europeană a drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene sunt inadecvat cunoscute atât de autoritățile locale, cât și în rândul copiilor și tinerilor. În acest sens, trebuie depuse eforturi constante, iar această muncă trebuie să înceapă din școli, cu precădere la nivelul gimnaziului și colegiului, astfel încât cele două documente internaționale să devină o componentă obligatorie, sub diferite forme, a procesului educațional. Nu educația juridică trebuie să ocupe spațiul școlar ci educația civică privind drepturile și libertățile fundamentale, principiile pe care se întemeiază și funcționează democrația reală, diseminarea interactivă a diferitelor probleme care îi afectează pe copii.

În sectorul guvernamental perspectiva proprie copilului trebuie accentuată sistematic ca parte a procesului decizional. În fiecare caz al unei decizii majore ar trebui să se întreprindă o analiză a impactului asupra copiilor al hotărârilor care sunt adoptate sau care îi afectează în mod direct. O asemenea analiză ar putea fi aplicată deciziilor bugetare, legislației specifice în domeniul sănătății și educației, precum și măsurilor care afectează mediul înconjurător iar Avocatul Poporului joacă un rol important în activarea și sprijinirea autorităților centrale, locale sau consiliilor județene pentru implementarea și respectarea drepturilor copilului în societate, în a face vizibilă problematica copiilor în politica la nivel național și local, în a face auzite vocile copiilor în dezbaterile publice, fiind factorul național, de coagulare a tuturor eforturilor legate de respectarea drepturilor copilului.

Încă mai avem de lucru până va fi atins punctul în care copilul se va afla, la modul real, în centrul deciziilor care îl privesc, iar interesul superior al copilului să beneficieze de o pondere semnificativă în toate hotărârile care îl privesc.

*Mihaela Stănciulescu, expert coordonator
Biroul Teritorial Pitești*

COMUNICAT DE PRESĂ
privind activitatea instituției Avocatul Poporului în
Trimestrul al II-lea al anului 2017

Statistic, activitatea instituției Avocatul Poporului în **Trimestrul al II-lea** al anului 2017, se prezintă astfel:

Au fost acordate **3098 audiențe**, dintre care **320** la sediul central și **2778** la birourile teritoriale.

De asemenea, au fost soluționate, potrivit competenței legale, **2440 petiții**. Dintre acestea, **764** petiții au fost soluționate de către birourile teritoriale ale instituției Avocatul Poporului din Alba-Iulia, Bacău, Brașov, Constanța, Craiova, Cluj-Napoca, Galați, Iași, Suceava, Oradea, Pitești, Ploiești, Târgu-Mureș și Timișoara, restul de **1676** fiind soluționate la sediul central.

Au fost efectuate **48 anchete**, privind: **protecția copiilor și a tinerilor și protecția persoanelor cu handicap**, la: Școala Specială Gimnazială nr. 4 București și Centrul școlar pentru educație incluzivă, nr. 1 Sibiu, județul Sibiu; **dreptul la ocrotirea sănătății și dreptul la un mediu sănătos**, la Garda Națională de Mediu, Comisariatul Județean Ilfov; **dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și dreptul la ocrotirea sănătății**, la: Penitenciarul București-Rahova, Penitenciarul Poarta Albă, Penitenciarul Giurgiu, Penitenciarul Ploiești, Penitenciarul București-Jilava, Spitalul Județean de Urgență „Sf. Ioan cel Nou” Suceava, Spitalul de Îngrijiri Paliative Ilișești, județul Suceava, Direcția de Sănătate Publică Suceava, Casa de Asigurări de Sănătate Suceava și Penitenciarul Tulcea; **dreptul la ocrotirea sănătății**, la: Spitalul Universitar de Urgență București, Penitenciarul București-Rahova, Penitenciarul Poarta Albă și Secția Exterioară Valu lui Traian, Penitenciarul de Femei Târgșor, Spitalul Clinic Județean de Urgență Târgu-Mureș, Spitalul Județean de Urgență Piatra Neamț, Spitalul Județean Clinic de Urgență Craiova și Spitalul Județean de Urgență Ploiești; **dreptul de petiționare**, la: Primăria Municipiului București, Ministerul Educației Naționale și Primăria Municipiului Oradea; **dreptul la învățătură și protecția copiilor și a tinerilor**, la Școala „Dionisie Romano” din Buzău; **protecția copiilor și a tinerilor**, la: Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Neamț, Școala Gimnazială Specială „Sf. Mina” Craiova, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Tileagd, județul Bihor, Școala Gimnazială Sulița, județul Botoșani, Inspectoratul Școlar Județean Botoșani și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Botoșani; **dreptul la învățătură**, la: Penitenciarul Gherla și Penitenciarul Aiud; **dreptul la un nivel de trai decent**, la Direcția de Asistență Comunitară Iași; **dreptul de proprietate privată și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la: Primăria comunei Racova, județul Bacău, Primăria comunei Grumăzești, județul Neamț, Primăria Orașului Predeal, județul Brașov, Primăria Municipiului Constanța și Primăria comunei Orlat, județul Sibiu; **dreptul de petiționare, dreptul la un nivel de trai decent și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**, la: Primăria comunei Șotrițe, județul Prahova și Agenția Județeană pentru Plăți și Inspecție Socială Prahova; **dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică și justa așezare a sarcinilor fiscale**, la Primăria orașului Deta, județul Timiș; **dreptul la viață și la integritate**

fizică și psihică și dreptul la un nivel de trai decent, la Căminul de Bătrâni din localitatea Bălcești, județul Vâlcea.

Pe lângă o serie de anchete desfășurate, **Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție** a efectuat **27 vizite în locuri de detenție**, și anume, la: *Penitenciarul Slobozia* și *Penitenciarul Oradea*, având ca obiectiv verificarea condițiilor de detenție și tratamentul aplicat persoanelor private de libertate, sub aspectul condițiilor de cazare, a asistenței medicale, sociale și psihologice; *Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Teleorman*, *Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Buzău*, *Penitenciarul București-Jilava* și *Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Cluj*, având ca obiectiv verificarea condițiilor de detenție și tratamentul aplicat persoanelor private de libertate; *Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 1 București*, având ca obiectiv verificarea tratamentului medical aplicat persoanelor custodiate și asistența medicală asigurată acestora, precum și verificarea implementării recomandărilor formulate de Avocatul Poporului în urma vizitei efectuate în anul 2016; *Centrul pentru asistență acordată consumatorilor de droguri în regim închis "Dr. Alexandru Obregia"*, *Căminul pentru persoane vârstnice Furculești, județul Teleorman*, *Centrul de plasament „Robin Hood” București*, *Centrul primire în regim de urgență băieți Sector 4 București*, *Sectorul Poliției de Frontieră Călărași – Camera de triere*, *Centrul de cazare și proceduri pentru solicitanții de azil Giurgiu*, *Casa de tip familial „Soarele” din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu* și *Casa de tip familial „Daniela” din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Giurgiu*, având ca obiectiv verificarea condițiilor de cazare și tratamentul aplicat beneficiarilor; *Spitalul Județean de Urgență Drobeta Turnu Severin – Secția Psihiatrie Cronici (Adulți) Gura Văii*, *Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică nr. 1 Băbeni*, *Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică nr. 2 Băbeni*, *Centrul de Criză și Respiro Băbeni*, *Centrul de Recuperare și Reabilitare Neuropsihiatrică Măciuca*, *Centrul de Îngrijire și Asistență Zătreani*, *Centrul de Îngrijire și Asistență Bistrița* și *Centrul de Îngrijire și Asistență Milcoiu*, având ca obiectiv verificarea condițiilor de cazare, a tratamentelor aplicate persoanelor private de libertate, a modului cum sunt respectate drepturile și libertățile acestora, precum și discuții cu personalul unității; *Centrul de Reținere și Arestare Preventivă Iași*, având ca obiective verificarea implementării Recomandării din Raportul de vizită anterior, a unor aspecte reținute în petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului, precum și a calității și cantității hranei asigurate persoanelor private de libertate; *Sanatoriul de Neuropsihiatrie Podriga - Botoșani*, având ca obiective verificarea unor aspecte reținute în sesizarea din oficiu a instituției Avocatul Poporului referitoare la cazul unor pacienți internate în Sanatoriul Podriga, care ar fi rămas însărcinate și au născut, după ce ar fi fost violate și *Centrul de primire în regim de urgență pentru copilul abuzat, neglijat și exploatat Oradea*, având ca obiective verificarea tratamentului persoanelor aflate în centru, sub aspectul condițiilor de cazare, asistenței medicale, sociale și psihologice.

Echipele de vizitare au fost formate din reprezentanți ai Domeniului privind prevenirea torturii în locurile de detenție, ai asociațiilor profesionale și ONG-urilor cu care instituția Avocatul Poporului a încheiat protocoale de colaborare.

Avocatul Poporului **s-a sesizat din oficiu în 29 de cazuri**, ca urmare a informațiilor apărute în mass-media.

Au fost emise **19 recomandări**, adresate: directorului Penitenciarului București - Rahova, *cu privire la asigurarea suprafeței minime de cazare persoanelor private de libertate*; directorului Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Buzău, referitoare la *respectarea drepturilor copiilor cu dizabilități protejați în sistem rezidențial*; primarului orașului Solca, județul Suceava, referitoare la *respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, a dreptului la ocrotirea sănătății și a dreptului la protecția persoanelor cu handicap*; primarului comunei Miheșu de Câmpie, județul Mureș, referitoare la *respectarea dreptului privind protecția persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică*; primarului orașului Ovidiu, județul Constanța, referitoare la *încălcarea prevederilor constituționale privind dreptul de proprietate privată și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*; primarului comunei Racova, județul Bacău, referitoare la *dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*; inspectorului general al Inspectoratului Școlar Județean Mureș, directorului Școlii Gimnaziale Nadeș, județul Mureș și primarului comunei Nadeș, județul Mureș, referitoare la *respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică, protecția copiilor și a tinerilor și dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*; managerului Spitalului Județean de Urgență Piatra Neamț, referitoare la *respectarea dreptului la ocrotirea sănătății*; directorului general al Școlii Speciale Gimnaziale nr. 4 București, referitoare la *protecția copiilor și a tinerilor și a dreptului persoanelor cu handicap*; directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor și directorului Penitenciarului Tulcea, *cu privire la dispunerea măsurilor legale pentru reducerea fenomenului supraaglomerării din Penitenciarul Tulcea și pentru asigurarea condițiilor de cazare corespunzătoare persoanelor private de libertate*; managerului Spitalului Clinic Municipal Filantropia Craiova, referitoare la *respectarea dreptului la viață și la integritate fizică și psihică și a dreptului la ocrotirea sănătății*; directorului executiv al Direcției de Sănătate Publică Satu Mare, referitoare la *respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la ocrotirea sănătății*; managerului Spitalului Județean de Urgență Ploiești, referitoare la *respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la ocrotirea sănătății și protecția persoanelor cu handicap*; primarului comunei Grănicești, județul Suceava, referitoare la *respectarea dreptului la protecția persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică*; managerului Spitalului Județean de Urgență „Sf. Ioan cel Nou” Suceava, referitoare la *dreptul la ocrotirea sănătății*; ministrului sănătății, referitoare la *dispunerea măsurilor legale pentru reducerea supraaglomerării, asigurarea condițiilor de cazare și de servire a mesei pentru pacienții din Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță Pădureni-Grajdari, județul Iași, precum și asigurarea condițiilor de muncă decente personalului administrativ*; directorului Școlii Gimnaziale „Episcop Dionisie Romano” Buzău, referitoare la *respectarea dreptului la învățătură*; directorului general al Administrației Naționale a Penitenciarelor, referitoare la *dreptul la ocrotirea sănătății și primarului comunei Bogdand, județul Satu Mare, referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul de proprietate privată, respectiv egalitatea în drepturi*.

A fost **ridicată direct** de Avocatul Poporului **o excepție de neconstituționalitate**, referitoare la prevederile art. 42 alin. (61) și (9) din Legea nr. 51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 225/2016.

Avocatul Poporului a formulat *o acțiune în contencios administrativ*, la Tribunalul Iași, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal în anularea unui act administrativ emis de Inspectoratul de Poliție Județean Iași.

Au fost formulate, la solicitarea Curții Constituționale, *301 puncte de vedere privind excepțiile de neconstituționalitate*.

*Andreea Băicoianu,
Șef Birou analiză acte normative, relații externe și
comunicare*

București, 19 iulie 2017

FIȘE DE CAZ
- cazuri soluționate prin intervenția Avocatului Poporului –

***Încălcarea dreptului de proprietate privată, a principului
liberului acces la justiție și a dreptului de petiționare
(art. 44, art. 21 și art. 51 din Constituție)***

Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Brașov, susținând că a solicitat, în repetate rânduri, punerea în executare a prevederilor unei sentințe civile din anul 1994 a Judecătorei Făgăraș, sentință în baza căreia trebuia să i se reconstituie dreptul de proprietate pentru suprafața de 3,36 ha teren, însă nici în prezent cererea sa nu este soluționată.

Petentul aprecia că se tergiversează soluționarea cererii sale de către Comisia locală de aplicare a legilor fondului funciar Șinca, prin înaintarea incompletă, în mod repetat, a documentației către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Brașov. Prin adresa nr. 17685/2016, Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară Brașov a înaintat Primăriei Comunei Șinca, județul Brașov, a treia notă de completare a documentației necesare la punerea în aplicare a prevederilor Sentinței civile nr. 249/1994, pronunțată de Judecătoria Făgăraș.

Totodată, prin adresa nr. 15329 din 18 ianuarie 2016, Instituția Prefectului – județul Brașov a solicitat Primăriei Comunei Șinca, județul Brașov, lămuriri cu privire la finalizarea aplicării prevederilor Sentinței civile nr. 249/1994, pronunțată de Judecătoria Făgăraș, însă petentul nu a primit nicio informare asupra acestor aspecte, deși autoritatea publică în cauză a cerut aceasta în mod expres.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Primăriei Comunei Șinca, județul Brașov, însă autoritatea nu a răspuns, astfel că ne-am adresat Instituției Prefectului Județului Brașov.

În urma acestor demersuri, Primăria Comunei Șinca, județul Brașov, ne-a informat următoarele:

-"(...) în prezent se lucrează la îndreptarea neconcordanțelor constatate de O.C.P.I. Brașov în teren, din data de 11.03.2017, conform adresei nr. 1453/06.03.2017 și se așteaptă revenirea la verificare în teren a neconcordanțelor din documentația înaintată a reprezentanților O.C.P.I. Brașov conform aceluiași referat".

Având în vedere faptul că, din acest răspuns nu putem înțelege dacă s-a refăcut documentația conform solicitărilor primite de la O.C.P.I. Brașov, dacă a fost transmisă spre O.C.P.I. Brașov și se așteaptă doar venirea la verificare în teren a reprezentanților Oficiului de Cadastru și Publicitate Imobiliară, nu ni se comunică un termen în care se poate aștepta o soluționare a cererii petentului, în condițiile în care vorbim de punerea în aplicare a prevederilor unei sentințe judecătorești din anul 1994, Avocatul Poporului a aprobat efectuarea unei anchete la Primăria Comunei Șinca, județul Brașov.

În urma anchetei efectuate, din documentele puse la dispoziție și în urma discuțiilor purtate cu domnul Victor Bârlez, primar, și doamna Galea Crina Maria, secretar, se evidențiază următoarele concluzii:

Primarul dorește să menționeze că a depus personal la O.C.P.I. Brașov documentația necesară soluționării cererii petentului, astfel că nu poate fi vorba de rea-credință în această situație.

Firma care a efectuat măsurătorile anterioare și care a greșit documentația nu mai lucrează în prezent la puneri în posesie, ci au fost contractate serviciile unei alte societăți, în vederea efectuării măsurătorilor pentru satele Șercăița (localitatea unde se găsește și terenul petentului) și Bucium.

Potentul are întocmit Proces-verbal de punere în posesie nr. 4048 din 6 noiembrie 2015, acesta fiind validat în Anexa IV, poziția 4, cu suprafața de 3,36 ha teren.

De asemenea, primarul a menționat că în trei sau patru luni situația petentului se va soluționa, se va înainta documentația refăcută la O.C.P.I. Brașov, întrucât în prezent se lucrează la îndreptarea neconcordanțelor din documentația transmisă anterior.

În acest sens, a fost încheiat cu petentul, Procesul-verbal nr. 3454, din 9 iunie 2017, prin care Primăria Comunei Șinca își ia angajamentul de a soluționa cererea petentului într-un termen de maxim patru luni. Dosar nr. 46/2017

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

Potentul s-a adresat Biroului Teritorial Constanța, solicitând ca acesta să efectueze demersurile necesare la Primăria Municipiului Constanța, în vederea rectificării actului de naștere Seria N.10 Nr. ../13.12.2016, având în vedere eroarea materială comisă, cu ocazia scrierii acestui act de naștere.

Potentul menționa că printr-o adresă emisă de Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța i s-au comunicat următoarele:

- în urma verificării în arhiva spitalului și la biroul de declarări nou-născuți, conform Registrului de nașteri din anul 1986, figurează înregistrat ca nou născut la numărul de înregistrare 1219/6011 din data de 01.03.1986;
- certificatul medical constatator s-a eliberat după naștere și a fost depus la Primăria Municipiului Constanța – Serviciul de Stare Civilă, în baza acestuia întocmindu-se certificatul de naștere, iar termenul de păstrare al cotorului certificatului medical constatator al născutului viu este de zece ani, astfel că spitalul nu mai deține alte documente pe care să i le poată elibera.

Potentul sesiza eroarea înscrisă în certificatul său de naștere, și anume, numărul de înregistrare al actului de naștere este altul decât cel comunicat de spital, acest aspect fiind evident, având în vedere faptul că acesta s-a născut pe data de 01.03.1986, iar în certificatul de naștere este trecut un certificat constatator din 3.03.1986, ulterior nașterii. Potentul menționa că această eroare materială a fost comunicată funcționarilor din cadrul Serviciului de Stare Civilă, dar demersurile sale au fost ignorate.

Conform legislației în vigoare, această eroare poate fi îndreptată, folosindu-se procedura administrativă a rectificării actelor de stare civilă și a mențiunilor înscrise pe marginea acestora, în temeiul unei dispoziții a primarului care are în păstrare actul de stare civilă.

Au fost solicitate informații Primăriei Municipiului Constanța – Serviciul de Stare Civilă care ne-a comunicat următoarele: actul de naștere a fost înregistrat în registrele de stare civilă ale Primăriei Municipiului Constanța la data de 03.03.1986, (data la care s-a prezentat tatăl petentului) sub nr..... din 03.03.1986, în baza certificatului medical constatator al nașterii, eliberat de către Spitalul Clinic Județean de Urgență Constanța, fiind a x-a naștere înregistrată la Primăria Municipiului Constanța în anul 1986. Nu există nicio eroare în ceea ce privește neconcordanța între numărul de înregistrare al actului de naștere din Registrul de stare civilă și numărul de înregistrare din Registrul de nașteri al Spitalului Clinic Județean de Urgență Constanța, cele două numere fiind atribuite de două instituții diferite. Dosar nr. 269/2017

***Încălcarea dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 52 din Constituție)***

*P*etentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat Inspectoratului de Poliție al Județului Constanța restituirea permisului de port armă, eliberat în data de 15.07.1992, deoarece consideră că în mod abuziv și din gravă neglijență a unor funcționari i-a fost retras permisul, iar răspunsul comunicat de I.P.J Constanța îl nemulțumește profund, întrucât nu-i rezolvă problema cu care se confruntă.

Petentul susținea că permisul de port armă îi este absolut necesar și în vederea ridicării celor cinci arme, cumpărate în mod legal, și ridicate /păstrate în custodia poliției, fără motiv, la Serviciul de arme și muniții.

Petentul menționa că i s-a respins cererea privind repunerea în drepturi, respectiv înapoierea permisului de port armă și considera că este un abuz, întrucât este îndreptățit să-i fie înapoiate atât permisul, cât și armele aflate la Serviciul de arme și muniții, întrucât pentru fiecare armă și zi în care armele sunt la poliție, i se percepe câte o taxă /armă, în cuantum insuportabil pentru petent.

În urma demersurilor întreprinse, Inspectoratul de Poliție al Județului Constanța ne-a informat că în urma verificărilor efectuate, s-a constatat că măsura a fost dispusă în conformitate cu prevederile legale, având în vedere nerespectarea prevederilor art. 25 alin. (2) din Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, republicată. Petentul a fost invitat la sediul I.P.J pentru restituirea armelor, cu obligația de a le depune la un armurier autorizat conform legii, având în vedere că nu mai are dreptul de deținere, port și folosire a armelor, însă a refuzat, refuzul fiind consemnat în scris cu ocazia audierii. Dosar nr. 251/2017

***Încălcarea dreptului de proprietate privată
(art. 44 din Constituție)***

*P*etenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că a solicitat Primăriei Sectorului 5 București, exproprierea prin hotărârea organului administrativ a imobilului pe care îl deține în București,

pe fosta stradă M, identificat cu nr. cadastral xxx și înregistrat cu rolul fiscal nr. yyy la Direcția Taxe și Impozite din Sectorul 5.

În cererea depusă Primăriei Sectorului 5 petenta preciza faptul că terenul pe care îl deține în proprietate face parte din perimetrul "zona de interes național București 2000", conform Ordonanței nr. 129/1998, și pentru autorizarea construcțiilor, chiar și cele demolate de stat, este necesară aprobarea documentațiilor PUZ. Totodată, menționa că în prezent, normele legale dispun că se pot edifica construcții numai pentru terenurile de minim 150 mp și cu o deschidere de minim 8 m, condiții pe care lotul respectiv nu le îndeplinește.

Prin petiția depusă la Avocatul Poporului a semnalat și nemulțumirea față de răspunsul emis de Primăria Sectorului 5 București, având în vedere faptul că cererea sa fusese adresată primarului Sectorului 5 București și obiectul cererii era strict în competența oficiului juridic al primăriei.

În urma demersurilor întreprinse, Primăria Sectorului 5 București ne-a comunicat următoarele:

- Primăria Generală a Municipiului București i-a transmis un răspuns petentei;
- solicitarea prin care a cerut exproprierea terenului din Str. M. nu se poate realiza decât cu respectarea prevederilor Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local;
- Direcția Transporturi Drumuri și Sistemizarea Circulației nu a derulat și nu derulează nicio investiție care să afecteze imobilul deținut de petentă. Dosar nr. 122/2017

***Încălcarea dreptului de petiționare și a principiului soluționării
cauzelor într-un termen rezonabil
(art. 51 din Constituție și art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului)***

*P*etentul ne-a sesizat în legătură cu faptul că încă din anul 2016, a formulat o plângere penală la Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța împotriva unui executor judecătoresc.

Petentul preciza că în luna martie 2017, a revenit cu o petiție prin care solicita să i se comunice stadiul cercetărilor în respectivul dosar, însă nu a primit niciun răspuns.

Față de aspectele prezentate, ne-am adresat Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanța, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

În urma demersurilor întreprinse, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța ne-a comunicat că dosarul penal, având ca obiect plângerea penală formulată împotriva executorului judecătoresc, a fost soluționat prin ordonanța cu nr. X/P/2016, din data de 13.06.2017, dispunându-se clasarea cauzei, întrucât fapta reclamată nu este prevăzută de legea penală. Dosar nr. 197/2017

***Încălcarea dreptului la așezarea justă a sarcinilor fiscale și interzicerea oricăror prestații în afara celor stabilite prin lege
(art. 56 alin. (2) și alin. (3) din Constituție)***

Petenta ne-a sesizat în legătură cu faptul că în luna mai a constatat înființarea popririi pe salariu, în baza unei adrese emise de Serviciul Impozite și Taxe Tulcea.

Petenta susținea faptul că această poprire reprezintă contravaloarea taxei de habitat pentru imobilul situat în Str. R, care în prezent este în proprietatea acesteia, ca urmare a decesului tatălui său.

Anterior, petenta a solicitat Primăriei Municipiului Tulcea scutirea de la plata taxei de habitat cu destinație specială de salubritate, pentru imobilul situat în Str. R. Temeiul cererii fiind acela că în acest imobil nu locuiește nicio persoană, iar petenta locuiește în Municipiul Tulcea, susținând că un imobil nelocuit nu poate genera niciun fel de deșeuri, care să necesite colectare, transport, depozitare pe raza județului Tulcea.

În contextul celor expuse, petenta aprecia că Primăria Municipiului Tulcea era obligată să țină cont de faptul că imobilul situat în Str. R nu era locuit de nicio persoană și, în acest context, să nu perceapă taxa de habitat pentru salubritate, având în vedere că acest imobil nu a generat niciun deșeu.

Petenta considera că Primăria Municipiului Tulcea nu respectă drepturile legale și constituționale ale persoanelor cu privire la stabilirea și încasarea taxei de habitat și apreciază că sunt încălcate prevederile art. 3 lit. f) și g) din Legea nr. 101/2006 *a serviciului de salubritate a localităților*, republicată, referitoare la principiile de organizare și funcționare a serviciului de salubritate, respectiv principiul ***tarifării echitabile corelată cu calitatea și cantitatea serviciului prestat, precum și cel al nediscriminării și egalității de tratament al utilizatorilor.***

Am solicitat informații Primăriei Municipiului Tulcea - Serviciul Impozite și Taxe în legătură cu cele sesizate de petentă. Autoritatea ne-a comunicat că potrivit evidențelor fiscale, petenta și GR figurează înregistrate la rolul nominal unic 1044892, în calitate de coproprietare ale imobilului situat în Str. R. În urma verificărilor efectuate, s-a constatat că până la data de 21.06.2017, debitul restant înregistrat la sursa de venit taxă de habitat era în cuantum de 5.369 lei.

În anul 2008, înregistrarea s-a făcut în baza următoarelor înregistrări:

- Declarația privind stabilirea taxei pentru colectarea, transportul, depozitarea și procesarea gunoiului menajer, depusă de petentă.
- Contractul de vânzare-cumpărare cu clauză de întreținere.
- Certificatul de moștenitor.

Potrivit Declarației privind stabilirea taxei pentru colectarea, transportul, depozitarea și procesarea gunoiului menajer, depusă de tatăl petentei în 08.02.2011, în imobilul situat în Str. R, locuiesc 2 persoane. Întrucât în cuprinsul declarației depuse în anul 2011 se menționa că în imobil locuiesc și chiriași, organul fiscal a procedat la calcularea taxei de habitat pentru patru persoane.

În baza informațiilor obținute în urma constatării la fața locului, consemnate în proces-verbal, organul fiscal a procedat la recalcularea debitelor înregistrate la sursa de venit taxă habitat, stabilind obligații fiscale numai pentru 2 persoane. Debitul s-a diminuat și este evidențiat în avizul de plată emis în luna iunie 2017.

Poprirea s-a efectuat în baza actelor de executare emise de organul fiscal în data de 25.10.2016 și la data de 18.11.2015. Actele de executare în cauză au fost comunicate petentei, însă nefiind contestate, și-au produs efectele juridice.

Diferența dintre suma prevăzută prin adresa de înființare a popririi și suma de 5.369 lei, a fost virată de terțul poprit, stingând în mica parte debitele datorate de petentă.

Ca urmare obligațiile fiscale sunt calculate cu respectarea prevederilor Codului fiscal și ale Hotărârilor de consiliu privind stabilirea taxelor și impozitelor, adoptate pentru fiecare an fiscal. Întrucât petenta nu a respectat plata obligațiilor fiscale la termen, s-a procedat la recuperarea acestora prin executare silită, în conformitate cu dispozițiile Codului de procedură fiscală. Dosar nr. 214/2017

Fișă de caz Vizita efectuată la Penitenciarul Pelendava

Obiectivele vizitei: verificarea condițiilor de detenție, a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate și a aspectelor sesizate în petițiile înregistrate la instituția Avocatul Poporului.

În raportul de vizită întocmit au fost consemnate următoarele **aspecte pozitive**:

Referitor la condițiile de cazare: ● În majoritatea camerelor de detenție erau asigurați **6 mc. aer/persoană**, prevăzuți de Ordinul Ministrului Justiției nr. 433/C/2010 privind Normele minime obligatorii privind condițiile de cazare a persoanelor private de libertate și de standardele internaționale. ● Pentru asigurarea dreptului la plimbare, Penitenciarul Craiova - Pelendava beneficia de un număr total de patru curți de plimbare, acoperite parțial, asigurându-se folosirea acestora și în condiții meteorologice nefavorabile. ● Deținuții aveau acces liber la curțile de plimbare conform programului aprobat de directorul penitenciarului, în conformitate cu prevederile Hotărârii de Guvern nr. 157/2016. ● Majoritatea camerelor beneficiau de lumină naturală corespunzătoare, având ferestre de dimensiuni mari, care asigurau condiții pentru aerisire corespunzătoare și condiții potrivite pentru lectură și desfășurarea anumitor activități cotidiene. ● Camerele de deținere vizitate erau dotate corespunzător cu mobilier pentru depozitarea bunurilor personale. ● Grupurile sanitare erau curate și dotate corespunzător (dușuri cu cabine, chiuvete, paviment placat cu gresie și pereții cu faianță). ● Apa rece era furnizată permanent, iar apa caldă după un program de distribuție aprobat de conducerea penitenciarului. ● Camerele și grupurile sanitare vizitate prezentau o stare generală bună de curățenie, nu a fost constatată prezența insectelor la verificarea cazarmamentului și nu au fost sesizări în acest sens din partea persoanelor private de libertate intervievate în timpul vizitei. ● Dezinsecția și deratizarea au fost asigurate de angajații autorizați din cadrul penitenciarului, cu substanțe omologate, în mod constant. Ultimele operațiuni de dezinsecție s-au efectuat în cursul lunii noiembrie 2016, conform proceselor verbale prezentate de conducerea penitenciarului. ● Majoritatea saltelelor și paturilor verificate erau în stare bună. ● Penitenciarul Craiova - Pelendava avea o spălătorie care funcționa după un program aprobat de conducere. ● În urma discuțiilor cu persoanele private de libertate, precum și a verificării tabelor nominale de alocare a drepturilor igienico-sanitare, s-a constatat că materialele igienico-sanitare au fost asigurate conform OMJ 2056/C/06.09.2007 pentru aprobarea Normelor metodologice privind stabilirea unitară a drepturilor de echipament și de materiale igienico-sanitare aferente persoanelor private de libertate, anexa nr. 8.

Referitor la asigurarea hranei: • Blocul alimentar avea o suprafață de 230 m² și era compus din: spații pentru depozitarea alimentelor, spații pentru pregătirea și prepararea alimentelor, cameră frigorifică, cameră de spălare și dezinfectare a bidoanelor și a veselei folosite, vestiare cu grupuri sanitare pentru personalul blocului alimentar și pentru persoanele private de libertate care desfășurau activități în cadrul acestuia. • Blocul alimentar și ustensilele folosite erau curate, pavimentul era din ciment mozaicat, iar pereții erau placați cu faianță. • La data efectuării vizitei, meniul era afișat și diferențiat pe tipuri de regim.

• Hrana era preparată de trei bucătari angajați, ajutați de șase persoane private de libertate/tură. • Erau prelevate probe din hrana preparată pentru fiecare regim alimentar, în borcane închise cu capace și etichetate, acestea fiind păstrate 48 de ore pentru eventuale verificări. • Hrana se prepara în vase mari de inox și era transportată în bidoane de inox.

• Membrii echipei de vizitare au degustat din hrana preparată pentru toate normele și au constatat că avea gust, miros, consistență și aspect corespunzător. • Au fost verificate tabelele decadales de repartiție a alimentelor pentru perioada 01.02.-10.02.2017, pentru fiecare normă de hrană, meniul zilnic, rațiile și centralizatoarele zilnice de alimente și s-a constatat că acestea erau întocmite pe tipuri de regim. Medicul unității verifică și aviza meniurile decadales, meniuri ce cuprindeau produse alimentare din toate grupele.

Referitor la asigurarea asistenței medicale: • în cadrul Penitenciarului Craiova - Pelendava existau amenajate trei cabinete medicale, unul principal situat în sectorul administrativ, unde erau păstrate toate documentele medicale și două cabinete medicale situate în sectoarele de deținere E1 și E2, unde se acordau servicii medicale persoanelor private de libertate.

• Cabinetul medical era dotat cu mobilier, instrumentar și aparatură în conformitate cu normele legale în vigoare (Ordinul Ministerului Sănătății nr. 153/2003 pentru aprobarea normelor metodologice privind înființarea, organizarea și funcționarea cabinetelor medicale – Anexa 2, dotarea minima obligatorie pentru cabinete medicale de specialitate). • La data efectuării vizitei, în cadrul compartimentului medical, pe lângă cabinetele de consultații, mai erau amenajate o sală de tratamente și două izolatoare, dotate corespunzător. • Asistența medicală a persoanelor private de libertate custodiate în Penitenciarul Craiova - Pelendava era asigurată de un medic primar cu specializarea medicină de familie și șapte asistenți medicali, dintre care șase asistenți medicină generală și un asistent de farmacie. • Existau întocmite și completate, în mod corect, fișe medicale pentru persoanele private de libertate. Au fost prezentate echipei de vizită fișele medicale solicitate ale unor persoane private de libertate, documentele medicale și registrele folosite în activitatea curentă a cabinetului medical, toate fiind actualizate, înregistrate și completate în mod corect. • Cabinetul medical avea în dotare două instalații cu tuburi de raze ultraviolete de tip OSPAM, una fixă și una mobilă, folosite pentru dezinfecția încăperilor. • În cadrul unității penitenciare era amenajată și autorizată o farmacie cu circuit închis. • Penitenciarul Craiova – Pelendava avea încheiate protocoale de colaborare cu două unități din municipiul Craiova pentru furnizarea de servicii farmaceutice, conform Contractului – cadru privind condițiile acordării asistenței medicale în cadrul sistemului de asigurări sociale de sănătate, a Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate, dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, precum și a Ordinului nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate, aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor. • Persoanele private de libertate beneficiau de medicamente compensate, în baza unei prescripții medicale eliberate de medicul penitenciarului sau de alți medici specialiști. • La nivelul cabinetului

medical din cadrul instituției exista un aparat medical de urgență, dotat în conformitate cu prevederile Anexei 1 din Ordinul nr. 429/C-125/2012 privind asigurarea asistenței medicale persoanelor private de libertate aflate în custodia Administrației Naționale a Penitenciarelor.

Referitor la acordarea asistenței psihologice: • în Penitenciarul Craiova - Pelendava asistența psihologică a persoanelor private de libertate era asigurată de către un ofițer specialist - psiholog cu drept de liberă practică, fiind atestat profesional în condițiile Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, ca psiholog clinician practicant în regim de supervizare. • Psihologul desfășura activități de convorbiri individuale, evaluare psihologică, consiliere, programe de asistență psihologică și activități de grup. • Psihologul unității a realizat ședințe de consiliere psihologică individuală, acestea fiind consemnate în Registrul Specialistului, în aplicația informatică PMSWeb și în fișele de consiliere. A desfășurat 4 programe de asistență psihologică generală, de tipul „Autocunoaștere și dezvoltare personală 2”, de care au beneficiat 50 de persoane private de libertate. • În luna ianuarie 2017, psihologul a desfășurat activitatea de identificare, evaluare și centralizare a nevoilor de asistență psihologică la nivelul persoanelor custodiate (aproximativ 300) în Penitenciarul Craiova – Pelendava. Toate datele obținute au fost centralizate și interpretate. • Începând cu luna februarie 2017, psihologul desfășura Programul de asistență psihologică specifică destinat persoanelor cu antecedente în consumul de alcool – Antialcool, cu două grupe constituite din câte 12 persoane private de libertate.

• Au fost derulate două activități psihologice semistructurate: activitatea de prevenire a consumului de tutun în penitenciare „Ziua Națională Fără Tutun”- 18 persoane private de libertate participante și dezbateră cu titlul „Ești de neînlocuit!” cu ocazia Zilei Mondiale de Prevenire a Suicidului - 9 persoane private de libertate participante. • Săptămânal, psihologul unității penitenciare desfășura activitatea de asistență psihologică pentru dezvoltarea abilităților de gestionare a impulsurilor agresive și de formare a autocontrolului în situații frustrante, cu un număr de 12 persoane private de libertate. • Persoanele private de libertate, diagnosticate cu probleme de sănătate mintală au fost fie consiliate psihologic, fie le-a fost recomandat *Programul de asistență psihologică destinat persoanelor cu afecțiuni psihice*, o altă parte a participat la *Programul destinat persoanelor cu antecedente în toxicomanie – alcool*, la dezbateră „Ești de neînlocuit!”, organizată cu ocazia Zilei Mondiale a Prevenirii Suicidului, la *Programul de Autocunoaștere și dezvoltare personală sau la Activitatea psihologică pentru dezvoltarea abilităților de gestionare a impulsurilor agresive și de formare a autocontrolului în situații frustrante*. • Persoanele identificate ca prezentând risc de agresivitate/heteroagresivitate au fost consiliate psihologic pentru diminuarea riscului de agresivitate și în vederea menținerii echilibrului psihoemoțional, iar două persoane au fost incluse în grupul participanților la Activitatea psihologică pentru dezvoltarea abilităților de gestionare a impulsurilor agresive și de formare a autocontrolului în situații frustrante.

Alte aspecte pozitive constatate: • Existau patru info-chioșcuri instalate în secțiile de deținere, de unde persoanele private de libertate puteau obține informații legislative. De asemenea, aveau acces la presa scrisă, audiovizuală, precum și la biblioteca penitenciarului, dotată cu peste 500 de cărți și mape documentare cu legi, ordine, hotărâri de guvern, etc. • În fiecare cameră de deținere era montat, cel puțin, un televizor, penitenciarul având contract cu un operator de televiziune prin cablu. • În fiecare secție de deținere erau instalate telefoane. Persoanele private de libertate puteau efectua convorbiri telefonice în conformitate cu art. 133 din Hotărârea nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013

privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal (zilnic, 10 apeluri telefonice, cu durată maximă cumulată de 60 de minute). • În anul 2016, în cadrul comisiei de acordare a recompenselor, au fost acordate 1085 de recompense. Recompensele au constat în învoire sau permisiunea de ieșire din penitenciar (123), suplimentarea drepturilor la pachete și vizite (909), ridicarea unei sancțiuni disciplinare aplicate anterior (23), suplimentarea dreptului la vizită intimă (30). • În cursul anului 2016, nu au fost aplicate personalului încadrat, sancțiuni disciplinare.

Avocatul Poporului a recomandat conducerii Penitenciarului Pelendava să întreprindă măsurile legale care se impun pentru: • identificarea unor soluții pentru amenajarea corespunzătoare a spațiului de acordare vizite/ pachete și continuarea demersurilor pentru realizarea unui spațiu nou în incinta Penitenciarului Craiova - Pelendava care să aibă utilizări multiple „Pavilion multifuncțional: Post control - Punct primire deținuți, Sector acordare vizite; • gestionarea supraaglomerării constatate în camerele E2.10 și E2.12, unde deținuților le reveneau mai puțin de 6m³ aer pentru fiecare persoană privată de libertate, încadrată în regim semideschis; • înlocuirea saltelelor vechi și a paturilor cu un grad avansat de uzură (camera de deținere din cadrul Secției E 1); • continuarea efectuării demersurilor privind încadrarea personalului pe funcțiile vacante; • asigurarea condițiilor corespunzătoare de aerisire și luminat natural în camera de detenție E2.12; • efectuarea demersurilor necesare în vederea înființării unei infirmerii a unității, amenajată și dotată în mod corespunzător; • urgentarea demersurilor necesare în vederea încheierii unui contract privind colectarea, transportul și eliminarea finală a deșeurilor periculoase rezultate din activitatea medicală; • evaluarea modului de întocmire a rapoartelor de incident, având în vedere numărul sancțiunilor anulate de judecătorul de supraveghere a privării de libertate și de instanța de judecată, în cazul unuia dintre petenți.

***Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului
persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 47 și art. 52 din Constituție)***

Petentul a sesizat Biroul Teritorial Alba-Iulia, reclamând nesoluționarea unei cereri depuse la Casa Județeană de Pensii Alba, în cursul lunii aprilie 2017.

Aspectele semnalate au fost analizate în contextul unei posibile încălcări a dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică, prevăzute de art. 47 și art. 52 din Constituție.

Au fost solicitate informații de la Casa Județeană de Pensii Alba, în legătură cu cele sesizate de petent.

Ca rezultat al demersului întreprins, autoritatea sesizată ne-a informat că cererea petentului a fost soluționată conform deciziei nr. ccc/2017. Dosar nr. 230/2017

***Încălcarea dreptului de proprietate privată și a dreptului
persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 44 și art. 52 din Constituție)***

Petenta s-a adresat Biroului Teritorial Brașov, exprimându-și nemulțumirea față de faptul că Primăria Comunei Ozun, județul Covasna, tergiversa recunoașterea dreptului său de proprietate.

Față de aspectele prezentate, în conformitate cu prevederile art. 4 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, ne-am adresat Primăriei Comunei Ozun și Instituției Prefectului Județului Covasna, solicitând informații cu privire la cele reclamate de petent.

Astfel, din conținutul petiției adresate rezulta că petenta este legatară cu titlu particular a tatălui său – proprietar tabular asupra cotei-părți de ½ din terenul în suprafață de 4237 mp, așa cum rezultă din înscrisurile CF.

Terenul în cauză nu a fost colectivizat și nu a fost preluat, de către stat, prin acte translativ de proprietate, fiind folosit chiar și în perioada comunistă, iar din anul 1994 a fost continuată posesia chiar de către petentă, ca urmare a decesului tatălui său.

Cu toate acestea, în anul 2015, Primăria Comunei Ozun a solicitat petentei ca, în temeiul art. 27 alin. (2¹) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, să depună o cerere și anumite documente, în vederea emiterii unui titlu de proprietate, având în vedere și faptul că, în urma măsurătorilor efectuate în sistem Stereo 70, s-a constatat o neconcordanță între terenul folosit în mod efectiv de către petentă și terenul căruia îi corespund coordonatele de identificare cadastrală a terenului proprietate tabulară a tatălui său.

Ulterior, deși petenta a înaintat cererea solicitată de către Primăria Comunei Ozun și deși a fost emisă în acest sens, Hotărârea nr. 45/2016 de către Comisia locală Ozun pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, situația a rămas nesoluționată.

Față de cele expuse, ne-am adresat Primăriei Comunei Ozun, care ne-a comunicat următoarele:

Potrivit art. 27 alin. (2¹) din Legea fondului funciar nr. 18/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare, „proprietarii sau moștenitorii acestora care nu s-au înscris în cooperativa agricolă de producție, nu au predat sau nu li s-au preluat la stat terenurile prin acte translativ de proprietate **vor putea cere** prefectului, prin comisiile de fond funciar, titluri de proprietate conform prezentei legi”. Ca urmare, persoanele aflate în situația descrisă mai sus au dreptul, posibilitatea de a solicita titluri de proprietate, și nu obligația de a înainta o astfel de cerere, dispozițiile enunțate mai sus având caracter dispozitiv și nu unul imperativ.

Mai mult, asupra situației juridice a imobilului în cauză, sunt incidente dispozițiile art. 17 din Decretul-Lege nr. 115/1938 pentru unificarea dispozițiilor privitoare la cărțile funciare, potrivit cărora intabularea în Cartea Funciară are efect constitutiv de drepturi. În ceea ce privește situația petentei, având în vedere calitatea sa de legatară după tatăl său, conform art. 26 din Decretul-Lege nr. 115/1938, drepturile reale se vor dobândi fără înscriere în cartea funciară din cauză de moarte (...).

Ca urmare, având în vedere că asupra terenului intabulat nu au intervenit măsuri de preluare din partea statului și, pe de altă parte, nu au survenit modificări în Cartea Funciară,

dreptul de proprietate al tatălui petentei a subzistat și s-a transmis prin efectul morții, legatarii sale, acest ultim aspect fiind necesar a fi recunoscut printr-un certificat de moștenitor.

De altfel, așa cum Instituția Prefectului Județului Covasna a comunicat Primăriei Comunei Ozun, potrivit dispozițiilor art. III, alin. (1), lit. a), pct. iii) din Legea nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare, *„sunt lovite de nulitate absolută, potrivit dispozițiilor legislației civile, aplicabile la data încheierii actului juridic, următoarele acte emise cu încălcarea prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991, Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit prevederilor Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997, cu modificările și completările ulterioare și ale prezentei legi: actele de reconstituire și constituire a dreptului de proprietate în favoarea altor persoane asupra terenurilor proprietarilor care nu au fost înscrși în cooperativa agricolă de producție, nu au predat terenurile statului sau acestea nu au fost preluate de stat prin acte translativ de proprietate”*.

În urma demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Brașov al instituției Avocatul Poporului, Primăria Comunei Ozun nu a comunicat niciun răspuns în termenul legal.

Față de cele expuse, am supus atenției Instituției Prefectului Județului Covasna examinarea situației create.

Ca urmare, Instituția Prefectului Județului Covasna ne-a comunicat faptul că prin Hotărâre a Comisiei Județene pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor Covasna, s-a validat propunerea Comisiei locale Ozun, urmând a se emite Titlul de proprietate. Dosar nr. 83/2017

Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și a dreptului la informație (art. 47 și art. 31 din Constituție)

*P*etenta a solicitat sprijinul instituției noastre în vederea efectuării demersurilor necesare comunicării stadiului de soluționare a unui dosar înregistrat în anul 2008, în vederea obținerii unei locuințe, în baza Legii nr. 114/1996, cu referire la disponibilitatea locuințelor sociale/convenabile pentru anul în curs și data estimativă a acordării unui spațiu de locuit.

Astfel, petenta preciza că Direcția de Administrare a Patrimoniului Public și Privat Iași i-a comunicat că, pentru anul 2017, se află la poziția 26 cu 1000 de puncte în lista de prioritate pentru acordarea unei locuințe convenabile, și la poziția 21 cu 785 de puncte în lista de prioritate în vederea acordării unei locuințe sociale.

Totodată, solicitarea sa de atribuire a spațiului locativ, situat în Str. D, va fi adusă la cunoștința Comisiei Sociale de Analiză a Solicitărilor Locative constituite în baza Legii nr. 114/1996.

Urmare a demersurilor întreprinse de Biroul Teritorial Iași la Primăria Municipiului Iași, ni s-au comunicat următoarele:

- petenta figurează în evidența instituției cu un dosar, înregistrat pentru obținerea unei locuințe în baza Legii nr. 114/1996;
- petenta se află la poziția 26 cu 1000 de puncte în lista de prioritate care stabilește ordinea în repartizarea locuințelor convenabile și la poziția 21 cu 785 de puncte în lista de prioritate care stabilește ordinea în repartizarea locuințelor sociale;

- listele de priorități au fost aprobate de Consiliul Local al Municipiului Iași și sunt valabile pentru anul 2017;
- în ședința Comisiei Sociale de Analiză a Solicitărilor Locative din data de 10.08.2017, s-a propus atribuirea unei locuințe sociale familiei petentei;
- propunerea Comisiei va fi supusă dezbaterii și aprobării Consiliului Local al Municipiului Iași, conform competențelor ce îi revin potrivit Legii nr. 215/2001, Legea administrației publice locale, urmând apoi perfectarea contractului de închiriere. Dosar nr. 823/2017

***Încălcarea dreptului de proprietate privată și a dreptului de petiționare
(art. 44 și art. 51 din Constituție)***

Petenta a susținut că există o diferență de 1 ha teren extravilan între suprafața maximă de 7 ha deținută de autorul său și suprafața de 6 ha deja atribuită prin Titlul de proprietate nr. XXX/1995. Pentru această diferență a fost solicitată de către Instituția Prefectului Județului Brăila, prin numeroase adrese, reanalizarea cererii petentei și transmiterea unui nou referat al Comisiei Locale de Fond Funciar Dudești, cu propuneri legale de soluționare a situației.

Până la momentul sesizării instituției Avocatul Poporului, problema petentei nu fusese rezolvată de către instituțiile abilitate.

Pentru clarificarea aspectelor menționate, am solicitat Primăriei comunei Dudești să ne transmită o copie a răspunsului formulat la solicitarea Instituției Prefectului Județului Brăila, sau, dacă nu există un astfel de răspuns, măsurile luate în acest caz pentru clarificarea situației terenului revendicat de petentă.

Ca rezultat al demersurilor noastre, instituția sesizată ne-a comunicat faptul că petiția a fost soluționată în sensul că prin Hotărârea Comisiei Județene pentru stabilirea dreptului de proprietate din 05.04.2017, a fost respinsă cererea.

Această hotărâre a fost comunicată petentei care avea posibilitatea formulării unei plângeri la judecătorie, în termen de 30 de zile. Dosar nr. 66/2017

***Încălcarea dreptului la un nivel de trai decent și
a dreptului persoanei vătămate de o autoritate publică
(art. 47 și art. 52 din Constituție)***

Petentul s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești, sesizând faptul că la data de 24 noiembrie 2016 a depus, la Casa Județeană de Pensii Dâmbovița, o cerere prin care a solicitat trecerea de la pensia de invaliditate la pensia de limită de vârstă, întrucât îndeplinea condițiile de acordare a pensiei de limită de vârstă, conform Legii nr. 263/2010, însă nu a primit răspuns. Până la sfârșitul lunii martie 2017, când s-a adresat instituției noastre, nu-i fusese comunicată decizia de acordare a pensiei de limită de vârstă și nici nu primise drepturile ce i se cuvin.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Casa Județeană de Pensii Dâmbovița a soluționat cererea și ne-a informat că a fost emisă Decizia nr. xxx/28.04.2017 pentru acordarea pensiei pentru limită de vârstă.

Decizia a fost comunicată la plata lunii mai 2017, când petentul va încasa o diferență în sumă de 637 lei RON, pentru perioada 12.11.2016-05.2017. Dosar nr. 131/2017

***Încălcarea dreptului la ocrotirea sănătății, a protecției copiilor și
a tinerilor, protecția persoanelor cu handicap și a dreptului persoanei
vătămate de o autoritate publică
(art. 34, art. 49, art. 50 și art. 52 din Constituție)***

*P*etenta s-a adresat Biroului Teritorial Ploiești, sesizând situația disperată în care se afla și solicitând sprijinul instituției noastre cu privire la următoarea problemă:

Petenta a menționat că este văduvă de 2 ani și are în întreținere 3 copii minori (dintre care unul cu handicap gradul I) și locuiește la adresa de domiciliu împreună cu fratele soțului său, care suferă de probleme psihice accentuate și care consumă frecvent alcool, provoacă scandal în casă, amenință că dă foc locuinței, cerșește pe stradă când nu are ce să bea, deranjează vecinii cerându-le bani. La momentul la care petenta s-a adresat instituției noastre, acesta se afla la Spitalul Voila unde era internat de 6 săptămâni pentru tratament de specialitate și pentru dezalcoolizare.

Petenta a precizat că numărul maxim de zile de spitalizare a fost realizat și pe cale de consecință, reprezentanții Spitalului Voila solicită externarea și preluarea acestuia la domiciliu, însă revenirea acestuia la adresa de domiciliu ar fi constituit un pericol pentru cei trei minori și chiar pentru persoana în cauză dacă nu ar mai putea fi supravegheat și nu ar mai urma tratamentul prescris de medici.

Deși petenta a întreprins toate demersurile pentru internarea acestuia într-un centru de boli psihice (Urlați sau Călinești), dosarul fiind deja aprobat de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, din data de 2 martie 2017, internarea nu a putut fi făcută deoarece conform celor comunicate petentei de către salariații D.G.A.S.P.C. Prahova, nu erau locuri libere.

Ca urmare a demersurilor întreprinse, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Prahova, prin serviciile și comisiile de specialitate, a decis în ședința de internare din data de 10 aprilie 2017, admiterea cererii și a stabilit, prin decizie, ca măsură de protecție, acordarea de servicii sociale în cadrul Centrului de Recuperare și Reabilitare Neuropsihică pentru Persoane Adulte cu Handicap Urlați. Dosar nr. 135/2017

*Felicia Nedea, expert
Mădălina Botină, expert
Cătălina Dinu, expert
Cornelia Cor, expert
Alina Aron, consilier
Ioana Enache, expert*

*Mirabela Mălăescu, expert
Iuliana Păduraru, expert
Maria Bucur, expert
Ecaterina Florescu, expert
Carla Cozma, consilier*

IMPLICAREA AVOCATULUI POPORULUI ÎN MANIFESTĂRI INTERNAȚIONALE ȘI INTERNE ÎN PERIOADA APRILIE – IUNIE 2017

Pe plan extern

▪ În perioada 3-4 aprilie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la un *Simpozion* în cadrul seriei de workshop-uri organizate de Institutul Internațional al Ombudsmanului - IOI Europa, cu tema *Provocări privind drepturile omului în Europa 2*, organizat de Rafael Ribo, Ombudsmanul din Catalonia – președintele IOI Europa, la Barcelona – Spania.

▪ În perioada 4-5 aprilie 2017, a avut loc la Strasbourg – Franța, *evenimentul de lansare a Rețelei UE pentru MNP-uri, organizat de Departamentul Politici în domeniul drepturilor omului și cooperare, DGI din cadrul Consiliului Europei*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Maria Lepadatu, consilier.

Primele sesiuni ale acestei conferințe au fost dedicate identificării priorităților tematice în vederea ajungerii la un acord asupra unui program de lucru în cadrul proiectului, iar următoarele sesiuni au abordat problema modului de a asigura un impact prin Mecanismele Naționale de Prevenire prin raportare eficace, recomandări, follow-up și o cooperare strategică între MNP și o varietate de părți interesate. Conferința a avut la bază cercetările efectuate de către Institutul Ludwig Boltzmann pentru Drepturile Omului și Centrul de Implementare pentru Drepturile Omului de la Universitatea din Bristol, precum și o serie de discuții care s-au desfășurat în câte patru ateliere și discuții ulterioare acestora.

Jesca Beneder a făcut o prezentare a Mecanismelor Naționale, a valorilor comune pe care se bazează acestea și a prezentat evoluția metodelor folosite de-a lungul timpului. A prezentat diferite cazuri privind condițiile necorespunzătoare din centre de detenție, din țări ca: Danemarca, Polonia, Ungaria, România. Ca o concluzie a identificării neregulilor din diverse țări s-a reținut că este nevoie să existe o bază de date la nivel european și se dorește emiterea unei directive UE privind cooperarea în domeniul prevenirii torturii, motivat de faptul că, cel puțin la nivel european, există aceleași probleme, dar instrumente de lucru diferite.

Gerrit Zach de la Institutul Ludwig Boltzmann, a prezentat studiul efectuat și colaboratorii cu care a lucrat. Au fost discuții asupra unor principii generale privind funcționarea Mecanismelor Naționale. Astfel, s-a precizat că Mecanismele naționale de prevenire sunt mandatate pentru a preveni tortura și relele tratamente, în conformitate cu prerogativele Protocolului opțional la Convenția ONU împotriva torturii (OPCAT). Începând cu OPCAT, Mecanismele au un mandat larg de prevenire și competențe corespunzătoare. În acest scop, acestea trebuie să efectueze vizite în toate locurile de detenție, să examineze în mod regulat tratamentul persoanelor private de libertate, să facă recomandări și să prezinte propuneri și observații cu privire la legislația existentă sau la proiectele de lege, toate cu scopul de a îmbunătăți, dacă este necesar, tratamentul și condițiile persoanelor private de libertate și de a consolida protecția împotriva torturii și a altor forme de maltratare.

Au urmat discuții cu privire la necesitatea existenței noii Rețele UE a MNP, reprezentanții Austriei, Marii Britanii, Croației, Serbiei fiind susceptibili, motivat de existența

unei legislații diferite și a unor instrumente variate, precum și de existența unui număr suficient de organisme care deja monitorizează și solicită rapoarte privind activitatea MNP-urilor. De asemenea, s-a adus în discuție faptul că MNP-urile sunt independente și nu pot fi obligate să lucreze la cererea cuiva. Reprezentanta Croației a amintit faptul că este necesar să se discute despre confidențialitatea informațiilor cuprinse în rapoartele MNP-urilor și faptul că unele țări nu publică aceste rapoarte sau au probleme în justiție, cauzate de publicarea rapoartelor. Reprezentanta Maltei a propus o jurisdicție supranațională, fără a da detalii în acest sens, iar reprezentantul Serbiei a precizat că trebuie armonizată activitatea MNP-urilor și discutate costurile necesare proiectului.

Pe parcursul primei zile a conferinței, au urmat discuții în grupurile de lucru, pentru a putea identifica metodele diferite de lucru ale MNP-urilor.

Discuțiile în grupurile de lucru au avut diverse teme, printre care: schimbul direct cu instituția vizitată (dacă se fac rapoarte preliminare, dacă are loc un dialog cu reprezentanții conducerii, după efectuarea vizitei, pentru a le aduce la cunoștință neregularitățile înregistrate și modul de rezolvare a acestora), triangularea informațiilor (pentru susținerea unor informații primite este necesară căutarea unor dovezi din mai multe surse), modul de publicare a rapoartelor de vizită, recomandările SMART, sistemul de implementare a recomandărilor, schimburile de idei cu autoritățile statului și strategiile folosite în cazul în care recomandările nu sunt implementate de cei interesați.

Pe parcursul celei de-a doua zile a Conferinței, au continuat discuțiile pe temele amintite anterior.

- În data de 7 aprilie 2017, a avut loc la Budapesta – Ungaria, *Reuniunea Consiliului director al Institutului European al Ombudsmanului – EOI*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Victor Ciorbea, Avocatul Poporului.

- În perioada 3-5 mai 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului a participat la *Reuniunea Consiliului de administrație al Asociației Ombudsmanilor și Mediatorilor Francofoni - AOMF*, organizată în colaborare cu Mediatorul Regatului Maroc, la Rabat – Regatul Maroc.

- În perioada 23-24 mai 2017, a avut loc la Strasbourg, *Seminarul pentru organisme specializate din statele membre, cu tema Modificarea și completarea Recomandării nr. 2 privind rolul organismelor specializate în combaterea discriminării, xenofobiei, antisemitismului și intoleranței la nivel național*, organizat de Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (ECRI).

Seminarul a reunit reprezentanți ai organismelor specializate care combat rasismul și discriminarea (instituții de tip ombudsman și alte instituții specializate în combaterea discriminării) din Austria, Albania, Belgia, Bulgaria, Croația, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Grecia, Spania, Franța, Elveția, Italia, Cipru, Letonia, Lituania, Monaco, Ungaria, Olanda, Italia, Polonia, Portugalia, Slovenia, Slovacia, Spania, Serbia, Finlanda, Franța, Germania, Moldova, Mexic, Suedia, Marea Britanie, Irlanda de Nord, Islanda, Norvegia, Turcia, Ungaria, Rusia, reprezentanți ai Consiliului Europei și reprezentanți ai societății civile.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorina David, consilier.

Temele de discuție s-au referit la modificările propuse, menționându-se importanța actualizării și întăririi astfel, a capacității instituționale a organismelor de tip ombudsman și

altor instituții specializate în combaterea discriminării, prin proiectul de modificare a Recomandării nr. 2.

▪ În perioada 25-26 mai 2017, a avut loc la Belgrad – Serbia, *Reuniunea Rețelei NPM pentru Europa de Sud-Est*, organizată de Protectorul Cetățenilor din Serbia.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Alina Aron, consilier și Nicoleta Constantinescu, expert.

▪ În perioada 31 mai-1 iunie 2017, a avut loc la Strasbourg, Franța, *Reuniunea MNP pentru examinarea proiectului de Reguli europene privind detenția imigranților*, organizată de Departamentul Politici în domeniul drepturilor omului și cooperare, DGI din cadrul Consiliului Europei.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihaela Sîrbu, consilier.

▪ În perioada 19-20 iunie 2017, a avut loc la Bruxelles – Belgia, Conferința Rețelei Europene a Ombudsmanilor, organizată de Emily O'Reilly, Ombudsmanul European.

Seminarul a reunit ombudsmani naționali din 33 de țări europene, ombudsmani regionali din Austria, Belgia, Germania, Italia, Spania, Elveția și Marea Britanie, precum și reprezentanți ai Parlamentului European, Comisiei Europene, Agenției pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene – FRA, Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European, Institutului Ombudsmanului Internațional - IOI Regiunea Europa și ai Ombudsmanului European, precum și din țările candidate.

Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată la lucrările Seminarului de Andreea Băicoianu, șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare.

Seminarul a debutat în data de 19 iunie 2017 și a continuat pe parcursul a două zile, cu 4 *Sesiuni de lucru* și Workshop-uri, cu următoarele teme:

- ***Populismul în UE;***
- ***Brexit: drepturile cetățenilor UE;***
- ***Studiul privind guvernarea deschisă;***
- ***Politici noi și provocări pentru ombudsmani.***

Lucrările Seminarului au fost deschise de doamna Emily O'Reilly, Ombudsmanul European și moderate de doamna Shada Islam.

În discursul introductiv, Ombudsmanul European a subliniat faptul că Seminarul de anul trecut a generat discuții despre problemele majore cu care se confruntă Ombudsmanii, ca membri ai societății civile, ca politicieni și cetățeni.

De asemenea, a reamintit că seminarul de anul trecut a avut loc cu doar o săptămână înainte de referendumul organizat pe tema ieșirii Marii Britanii din UE, iar seminarul de față coincide cu momentul în care Marea Britanie și reprezentanții UE s-au întâlnit în vederea negocierii condițiilor în care această separare urmează a avea loc.

Ombudsmanul European a continuat și a formulat aprecieri referitoare la alegerile prezidențiale care au avut loc la sfârșitul anului trecut în Statele Unite, arătând faptul că la doar 5 luni de la alegerea noului președinte, suntem martorii perturbării mai multor domenii ale vieții noastre politice și nu numai.

A continuat arătând că anul 2016 a fost anul așa-zisului populism, identificând mai multe momente cheie precum, Brexit-ul, alegerea președintelui Statelor Unite, menționând faptul că unii s-au temut chiar de un posibil efect de domino în multe părți ale Europei, lucru care de

altfel, s-a și întâmplat ca urmare a rezultatelor alegerilor din Olanda, Franța, Finlanda și Germania, unde așa-numitele partide populiste au obținut rezultate foarte bune.

Pe fondul acestor evenimente politice, există îngrijorări cu privire la slăbirea instituțiilor democratice în anumite state ale UE, în care liderii consideră fie instanțele sau societatea civilă, fie ambele, ca potențiali *"dușmani ai poporului"*. Mentalitatea *"ei și noi"* riscă o inversare a unui trecut despre care se speră că ar fi fost depășit de mult, dar și modul în care UE gestionează aceste provocări importante, ce pot deveni critice pentru legitimitatea sa.

În aceeași notă, în timp ce partidele populiste și, în special, cele de dreapta, nu au ajuns la putere, activismul acestora a influențat, fără îndoială, procesul de elaborare a politicilor, cea mai clară exprimare a acestui fapt fiind *"Organizați un referendum în Regatul Unit!"*.

Un mai mare sprijin acordat migranților și refugiaților a fost de asemenea blocat din cauza presiunii anti-migraționistă, UE însăși arătându-se reticentă în a exercita presiuni asupra statelor membre, de teama de a încuraja sprijinul electoral sporit pentru eurosceptici și eurofobi sau din motive geopolitice.

Probabil că atunci când se vorbește despre populism și globalizare, vorbim în fapt despre incapacitatea oamenilor de a-și exercita controlul asupra vieții, de a avea aspirații, de a planifica pentru ei înșiși și pentru familiile lor și, mai ales, să se mențină în siguranță și să nu se bazeze pe capriciile politice tranzitorii ale altora.

Ombudsmanul european a subliniat că aceasta este paradigma în care instituția ombudsmanului trebuie să intervină, oferind sprijin, în sensul în care cetățenii să poată sta pe picior de egalitate cu puterile care formează sau încearcă să le influențeze viața.

În cadrul *primei sesiuni* de lucru – **Populismul în EU**, au luat cuvântul: Emily O'Reilly, Ombudsmanul European, Sanjay Pradhan, CEO Parteneriatul pentru o guvernare deschisă, Jacques Toubon, Ombudsmanul din Franța, Gero Storjohann, adjunct al președintelui Comisiei pentru petiții din Germania și Bart Somers, primarul din Mechelen, Belgia.

În Europa, evenimente mai mult sau mai puțin recente (atacurile teroriste de la Paris, criza refugiaților, criza euro etc.) au favorizat consolidarea și diversificarea discursului populist al partidelor și poate chiar și al mass-mediei. Populismul poate fi definit cel mai bine ca o ideologie, mai precis, ca o ideologie gazdă: populismul de dreapta constă în populism plus o formă de naționalism, iar cel de stânga în populism plus o formă de socialism. Ambele categorii (populismul de dreapta și cel de stânga) au exploatat cât au putut de bine climatul unei Europe erodate de crize multiple.

Partidele populiste au obținut scoruri foarte bune la alegerile europarlamentare din 2014, mulți politicieni populiști fiind aleși în Parlamentul European, precum și în alegerile naționale organizate în statele membre.

Votul acordat de cetățenii greci, maghiari și polonezi populiștilor este și un vot împotriva Uniunii Europene. Pe lângă temele centrale ale populismului, precum dihotomia *"noi vs. ei"* (noi – europenii vs. ei – imigranții), partidele care au preluat puterea în cele trei țări s-au poziționat împotriva majorității politicilor și măsurilor Uniunii, pe care le condamnă ca fiind elitiste, discriminatorii și chiar anti-naționale.

Concluzia acestei sesiuni a fost aceea că dacă anul 2016 a fost anul populismului, anul 2017 este anul anti-populismului.

În cadrul celei de-a *doua sesiuni* de lucru - **Brexit: drepturile cetățenilor UE**, au luat cuvântul: Emily O'Reilly, Ombudsmanul European, Cecilia Wilkstrom, președintele Comisiei

pentru petiții din Parlamentul European, Rosemary Agnew, Ombudsmanul pentru Servicii Publice din Scoția, Jesus Maeztu Gregorio de Tejada, Ombudsmanul din Andaluzia și Assya Kavrakova, director executiv Serviciul european de acțiune pentru cetățeni.

Statele Uniunii Europene și-au reiterat în ultimul an, în mod constant, poziția în ceea ce privește viitoarele relații dintre Uniunea Europeană și Regatul Unit. Acestea își doresc coeziune și unitate între statele UE în ceea ce privește modul de abordare a ieșirii Marii Britanii din această structură, dar și respectarea în totalitate a drepturilor cetățenilor țărilor membre care muncesc pe teritoriul Marii Britanii, în perioada post-Brexit.

Președintele Consiliului European, Donald Tusk consideră că negocierile dintre UE și Regatul Unit „[...] *oricum vor fi dure*”, iar dorința sa este ca părțile implicate să depună toate eforturile astfel încât acestea să nu „*devină imposibile*”. De partea cealaltă, premierul britanic Theresa May confirmă că procedura de separare a Marii Britanii de Uniune o să fie una dificilă, invocând o serie de declarații și comentarii ale liderilor statelor Uniunii Europene legate de acest subiect.

Drepturile cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene trebuie garantate de către Marea Britanie, după Brexit, deoarece 1,2 milioane de cetățeni britanici trăiesc și muncesc în statele Uniunii Europene, în timp ce 3,2 milioane de cetățeni ai celor 27 de state UE locuiesc și muncesc pe teritoriul Regatului Unit.

În ceea ce privește drepturile cetățenilor statelor membre ale Uniunii Europene care trăiesc și muncesc în Regatul Unit, acestea trebuie să fie garantate, principiul pe baza căruia se vor purta discuțiile în această privință fiind cel al reciprocității.

UE își dorește trasarea unor direcții clare de discuție, în care protejarea intereselor și drepturilor cetățenilor săi, pe teritoriul Marii Britanii, constituie principalul obiectiv.

De asemenea, în cadrul intervențiilor lor, Rosemary Agnew, Ombudsmanul pentru Servicii Publice din Scoția și Nick Bennett, Ombudsmanul din Țara Galilor au amintit că scopul pentru care a fost creat Ombudsmanul nu este acela de a se implica în politică sau de a fi partizan al partidelor politice.

În cadrul celei de-a **treia sesiuni** de lucru - **Studiul privind guvernarea deschisă**, au luat cuvântul: Emily O'Reilly, Ombudsmanul European, Elena Gentili, Direcția pentru guvernare publică Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică - OECD, Peter Tyndall, Ombudsmanul din Irlanda și Marc Bertrand, Ombudsmanul din Valonia.

Această sesiune s-a axat pe prezentarea rezultatelor Studiului privind guvernarea deschisă, derulat de OECD.

Statele membre și nemembre ale OECD (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică) proiectează și pun în aplicare reforme ale sectorului public inspirate de principiile guvernării deschise privind transparența, responsabilitatea și participarea.

Ombudsmanul ocupă un loc special în cadrul sistemului de guvernare, datorită contactului său constant cu cetățenii. Instituția este poziționată ideal pentru a înțelege nevoile acestora și a identifica problemele sistemice ale administrației publice. În unele cazuri, monitorizează, de asemenea, dreptul de acces la informații și încălcările drepturilor civile și drepturilor omului. Prin urmare, Ombudsmanul poate juca un rol-cheie în promovarea guvernării deschise și, în special, în punerea în aplicare a principiilor sale. În plus, instituțiile Ombudsman pot aplica aceste principii în propria lor activitate și le pot promova în cadrul administrației publice.

Pornind de la Raportul OECD „*Guvernarea Deschisă: Contextul global și calea de urmat*”, care se bazează pe date privind mai mult de 50 de țări din întreaga lume, acest sondaj și-a propus să nuanțeze rolul Ombudsmanului în elaborarea și punerea în aplicare a politicilor și practicilor guvernării deschise și să consolideze contribuția sa în trecerea de la guverne deschise la state deschise.

Sondajul a fost un răspuns direct la cererea de a colecta date mai bune cu privire la rolul instituțiilor Ombudsman în ceea ce privește guvernarea deschisă, formulată de Ombudsmanul European și mai multe rețele de Ombudsmani, cum ar fi AOMF și AOM. Rezultatul său va contribui la conturarea viitoarei agende a guvernării deschise și la consolidarea rolului instituțiilor de tip Ombudsman.

În cadrul celei de-a patra sesiuni de lucru - ***Politici noi și provocări pentru ombudsmani***, au luat cuvântul: Emily O'Reilly, Ombudsmanul European, Andreas Pottakis, Ombudsmanul din Grecia, Lora Vidovic, Ombudsmanul din Croația și Paul Maassen, OECD.

S-a conturat necesitatea ca țările participante să instituie un cadru instituțional mai solid de protecție a drepturilor fundamentale. Există instituții care își desfășoară activitatea în domeniul drepturilor omului, inclusiv instituția ombudsmanului, însă acestora trebuie să li se atribuie un rol mai însemnat, proporțional cu gravitatea aspectelor abordate. Recomandările acestor instituții sunt ignorate de prea multe ori, acțiunile întreprinse ulterior de organismele de stat fiind necorespunzătoare.

De asemenea, este necesar să se promoveze o cultură a acceptării activității organizațiilor neguvernamentale (ONG-uri) de apărători ai drepturilor omului.

La finalul acestei sesiuni, participanții au fost împărțiți în grupuri de lucru axate pe următoarele teme:

- Criza migrației: Cele mai bune practici pentru rezolvarea problemelor practice (locuințe, recunoașterea diplomelor, deschiderea de conturi bancare, pliante pentru refugiați etc.);
- Schimb de bune practici pentru administrațiile digitale;
- Menținerea unor standarde administrative corespunzătoare în serviciile publice;
- Rolul Ombudsmanului în consolidarea guvernării deschise.

Reprezentantul instituției Avocatul Poporului din România a fost repartizat la grupul de lucru privind *Rolul Ombudsmanului în consolidarea guvernării deschise*.

În cadrul acestui grup de lucru au fost reiterate rezultatele Studiului privind guvernarea deschisă.

În ceea ce privește cazul României, s-a reținut faptul că instituțiile publice implicate în Planul Național de acțiune 2014-2016 (ministere, inclusiv autorități, agenții și alte entități centrale aflate în subordinea sau în coordonarea ministerelor) trebuiau să dezvolte Planul propriu de acțiuni, cu un Calendar propriu de implementare a acțiunilor, având la bază angajamentele prevăzute în Planul Național de Acțiune pentru perioada iulie 2014-iunie 2016.

În toamna anului 2015, a fost înființat Ministerul pentru Consultare Publică și Dialog Civic (MCPDC), structură care coordonează, alături de Cancelaria Prim-Ministrului, implementarea și transpunerea în practică, la nivel național, a angajamentelor asumate la nivel internațional, în cadrul Parteneriatului pentru o Guvernare Deschisă.

MCPDC are printre atribuții creșterea gradului de acces la informații și transparență în administrația publică, precum și în domeniul participării societății civile la luarea deciziilor și

consultarea publică a sectorului neguvernamental (Planul Național de Acțiune pentru perioada iulie 2016-iunie 2018).

Concluziile Seminarului au fost prezentate de Cecilia Wikström, șeful Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European, care a amintit rolul important pe care Ombudsmanii îl joacă în țările lor, precum și disponibilitatea sa pentru o colaborare strânsă cu toți Ombudsmanii din cadrul Rețelei. De asemenea, în discursul său final șeful Comisiei pentru petiții din cadrul Parlamentului European a subliniat faptul că deși la nivel național se iau anumite decizii, conducerea/coordonarea întregii Europe se află la Bruxelles.

Pe plan intern

În data de 3 aprilie 2017, au avut loc manifestările prilejuite de *Ziua Jandarmeriei Române*, organizate de Inspectoratul General al Jandarmeriei Române. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

**

În data de 7 aprilie 2017, a avut loc la sediul Ministerului Afacerilor Externe, *întrevederea* reprezentanților instituției Avocatul Poporului cu experții Comitetului Consultativ al Convenției Cadru pentru Protecția Minorităților Naționale. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsébet Dáné, adjunct al Avocatului Poporului și Dorel Bahrin, consilier.

**

În perioada 6-7 aprilie 2017, a avut loc la Palatul Cotroceni, *Conferința internațională* privind *Interacțiunea dintre Majoritatea politică și opoziția într-o democrație*, organizată de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a Consiliului Europei, în cooperare cu Președinția României și cu sprijinul Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, prof.univ.dr. Mircea Criste, adjunct al Avocatului Poporului și Ecaterina Mirea, șef Serviciu.

**

În data de 13 aprilie 2017, a avut loc la Biblioteca Județeană I.H. Rădulescu Târgoviște, *vernisajul expoziției* de creații hand made realizate de deținuți, *Fantezie și culoare: made for Europe*, organizat de Penitenciarul Mărgineni. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

**

În data de 20 aprilie 2017, a avut loc la Crystall Pallace Ballrooms, *a 5-a Ediție a Conferinței Colegiului Medicilor din Municipiul București*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Iulia Monica Acatrinei, consilier.

**

În data de 20 aprilie 2017, a avut loc la Hotel Sheraton, o *dezbatere tehnică* asupra noului proiect de lege privind grațierea, organizată de Asociația Ține de Noi și Fundația Hans Seidel România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Constanța Ștefănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Cristina Tache, expert.

**

În data de 21 aprilie 2017, a avut loc la Hotel Yesterday, *conferința de închidere* a proiectului *Îmbunătățirea accesului la justiție. O abordare integrată cu accent pe populația de etnie romă și alte categorii vulnerabile*, implementat de Consiliul Superior al Magistraturii. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorina David, consilier.

**

În data de 25 aprilie 2017, a avut loc la Hotel Capital Plaza, *Forumul Seniorilor*, eveniment organizat de Confederația Caritas România, împreună cu Asociația C.A.R.P. „Omenia” București, partener în cadrul proiectului „Cetățeni Activi la Puterea a Treia”. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Mihai Copăceanu, consilier.

**

În data de 25 aprilie 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, o *dezbatere* cu tema *Dreptul la muncă al deținuților*, organizată de Comisia pentru drepturile omului, culte și minorități din Senat. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Constanța Ștefănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Izabela Cernavodeanu, consilier.

**

În data de 26 aprilie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la *Ședința comună jubiliară a Parlamentului României* dedicată aniversării Centenarului Iași – Capitala Regatului României 1916-1918 și Oraș al Marii Uniri, precum și împlinirii a 100 de ani de la adoptarea de către Senatul și Adunarea Deputaților reunite la Iași, a legilor reformatoare ale Statului Român, legea agrară și legea electorală.

**

În data de 27 aprilie 2017, a avut loc la Rin Grand Hotel, *Forumul Național al Asociațiilor de Pacienți*, organizat de Coaliția Organizațiilor Pacienților cu Afecțiuni Cronice din România (COPAC). Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Iulia Monica Acatrinei, consilier.

**

În perioada 3-5 mai 2017, a avut loc la București, *evenimentul Monitorizarea locurilor de detenție*, Atelier practic și de reflecție, organizat de Domeniul privind prevenirea torturii în colaborare cu Asociația pentru Prevenirea Torturii – APT. Obiectivele atelierului au fost:

- perfecționarea competențelor MNP în monitorizarea locurilor de detenție;
- expunerea situațiilor specifice de vulnerabilitate și explorarea diferitelor abordări;
- optimizarea impactului rapoartelor și recomandărilor în urma adoptării unei perspective de schimbare în activitatea redacțională și strategică.

**

În perioada 4-5 mai 2017, a avut loc la ARCUB Gabroveni, *Conferința de final a proiectului Model de intervenție multidisciplinară și intersectorială pentru un răspuns coordonat și eficient la nevoile copiilor victime ale violenței în familie*, organizată de Federația Organizațiilor Neguvernamentale pentru Copil, în parteneriat cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Dolj și Cluj, Fundația Terre des hommes în România, Fundația Internațională pentru Copil și Familie „Dr. Alexandra Zugrăvescu”, Asociația Femeilor Împotriva Violenței.

Proiectul vizează îmbunătățirea condițiilor privind accesul și furnizarea serviciilor sociale adresate copiilor victime ale violenței în familie din România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ligia Crăciunescu, consilier.

**

În data de 9 mai 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la *Ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului*, în care domnul Klaus-Werner Iohannis, Președintele României, a adresat un mesaj Parlamentului, cu ocazia sărbătoririi a 140 de ani de la Proclamarea Independenței de Stat a României, precum și cu ocazia Zilei Europei.

**

În data de 10 mai 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la un *Garden Party*, organizat de Familia Regală, la Palatul Elisabeta.

**

În data de 11 mai 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la *Ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului*, în care domnul Jean-Claude Junker, Președintele Comisiei Europene, a susținut o alocuțiune pe tema *Viitorul Europei*.

**

În data de 11 mai 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului a participat la *Recepția* oferită de Președintele României cu prilejul *Zilei Europei* – 10 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană.

**

În data de 16 mai 2017, a avut loc la Ministerul Justiției, *reuniunea Platformei de cooperare a autorităților independente și a instituțiilor anticorupție*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

**

În data de 17 mai 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, *Masa rotundă Aplicarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități pe segmentul psihosocial – de la teorie la practică*, organizată de Comisia pentru egalitate de șanse din Senat și Asociația Română de Psihiatrie Medico-Legală, în parteneriat cu Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării și Consiliul Național al Dizabilității din România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Nicoleta Constantinescu, expert.

**

În data de 18 mai 2017, a avut loc la Amara, *conferința Respectarea drepturilor omului și prevenirea torturii în sistemul penitenciar românesc*, organizată de Administrația Națională a Penitenciarelor. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

**

În data de 26 mai 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, *Conferința Europeană Improving Anti-Corruption Policies and Practices through an active civil society participation*, organizată de EUROLINK - Casa Europei, cu sprijinul Programului "Europa pentru Cetățeni" al Comisiei Europene, sub egida EUNET - European Network for Education and Training (Germania), precum și al Fundației Hanns Seidel, al Senatului României și Uniunii Profesiiilor Liberale din România. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

**

În perioada 24-26 mai 2016, au avut loc la sediul Agenției Naționale de integritate, *sesiuni de instruire* dedicate optimizării procesului de completare a declarațiilor de avere și interese prin utilizarea formularelor electronice online și offline. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Eugen Dinu, consilier.

**

În perioada 25-27 mai 2017, a avut loc la Cluj-Napoca, *Workshop-ul* dedicat statutului și personalității copilului, organizat de Facultatea de Drept din cadrul Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din Cluj-Napoca. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului și Ligia Crăciunescu, consilier.

**

În perioada 12-14 iunie 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, *Conferința regională pentru Europa Centrală și de Est* cu tema *Promovarea legilor eficiente care să pună capăt violenței împotriva femeilor*, organizată de Comisia pentru politică externă din Camera Deputaților, în colaborare cu Organizațiile Drepturile Globale pentru Femei și Voci Vitale. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Erzsebet Dane, adjunct al Avocatului Poporului și Dorina David, consilier.

**

În data de 13 iunie 2017, a avut loc la sediul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, o *întâlnire de lucru* cu reprezentanți ai autorităților centrale și locale din Suedia. Întâlnirea a avut ca obiectiv schimbul de experiență și de bune practici în ceea ce privește cooperarea dintre autoritățile de la nivel național, regional și local care au competențe în protecția și promovarea drepturilor copilului, respectiv la colaborarea dintre sectorul public și cel privat, în acest domeniu. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

**

În data de 14 iunie 2017, a avut loc la Hotelul Sheraton București, *Gala UNICEF România*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Ionel Oprea, adjunct al Avocatului Poporului.

**

În data de 15 iunie 2017, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* Avocatului Poporului, domnul Victor Ciorbea, cu doamna Gabriela Alexandrescu, președinte executiv al Organizației Salvați Copiii.

În cadrul întâlnirii, doamna Gabriela Alexandrescu și-a exprimat sprijinul și dorința de a colabora la întocmirea Raportului privind situația copiilor în România, intenție lansată în spațiul public de Avocatul Poporului. Totodată, președintele executiv al Organizației Salvați Copiii, a salutat inițiativa de înființare a Avocatului Copilului, în cadrul instituției, precum și deschiderea Avocatului Poporului, cu privire la acest proiect, ca fiind un pas important în apărarea și promovarea drepturilor copiilor.

**

În data de 15 iunie 2017, a avut loc la sediul instituției Avocatul Poporului, *întâlnirea* Avocatului Poporului, domnul Victor Ciorbea, cu reprezentanții mai multor sindicate din administrația publică, și anume, domnul Pompiliu Buzduga, vicepreședintele Federației Naționale a Sindicatelor din Administrație, domnul Lincu Vasile, președintele Sindicatului Național al Polițistilor și Vameșilor Pro Lex, domnul Sebastian Oprescu, președintele Sindicatului Național al Funcționarilor Publici, Bordeanu Răzvan, vicepreședintele Alianței Naționale a Sindicatelor Bugetarilor SED LEX, domnul Octavian Chelemen, președintele

Uniunii Forța Legii, domnul Andy Nagy, președintele Sindicatului Național Sport și Tineret, domnul Ungureanu Florian Stelian, vicepreședintele Sindicatului Primus.

În cadrul reuniunii, cei prezenți și-au exprimat nemulțumirea față de o serie de reglementări din Legea cadru privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în ceea ce privește funcționarii angajați în instituțiile publice din administrația publică locală, și au solicitat Avocatului Poporului ridicarea unei excepții de neconstituționalitate în acest sens. În opinia acestora, respectiva lege este neconstituțională, deoarece nu este predictibilă și se încalcă principiul constituțional al egalității în drepturi. Reprezentanții sindicatelor au adăugat faptul că vor depune și memorii la sediul instituției. Avocatul Poporului a declarat că reprezentanții instituției vor analiza memoriile în conformitate cu Constituția și legislația în vigoare.

**

În data de 23 iunie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la un *eveniment* la care au fost prezentate activitatea primului an de mandat, precum și prioritățile de investiții, pentru anul următor, organizat de primarul general al Municipiului București, împreună cu primarii celor 6 sectoare, la sala Cinematografului Gloria.

**

În data de 26 iunie 2017, a avut loc *ceremonia publică* de înălțare a drapelului României în Piața Tricolorului, organizată de Instituția Prefectului București, cu ocazia *Zilei Drapelului Național*. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Dorel Bahrin, consilier.

**

În data de 29 iunie 2017, domnul Victor Ciorbea, Avocatul Poporului, a participat la *Ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului* pentru acordarea votului de încredere al Parlamentului asupra programului de guvernare și a componenței listei Guvernului.

**

În data de 29 iunie 2017, a avut loc la Palatul Parlamentului, *Conferința Soluții legislative pentru implementarea deciziei pilot a CEDO privind condițiile de detenție în penitenciare*, organizată de Comisia juridică, de disciplină și imunități din Camera Deputaților. Instituția Avocatul Poporului a fost reprezentată de Magda Constanța Ștefănescu, adjunct al Avocatului Poporului și Nicoleta Constantinescu, expert.

Andreea Băicoianu,
Șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare

Colectivul redacțional:

Andreea Băicoianu, șef Birou analiză acte normative, relații externe și comunicare - responsabil de număr

Mihaela Enache, consilier

Paula Iekel, expert

Maria Lepadatu, consilier

Mihaela Stănciulescu, expert

Elena Glodariu, consilier